

Četvrtak, 24 Maj 2007.

Svedok John Crosland

Svedok Ded Krasniqi

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Svedok je pristupio Sudu

Početak u 09.10h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima. Pretresno veće je obavešteno da gospodin Guy-Smith neće imati pitanja i odlučilo je da gospodinu Emmersonu dodeli još pet minuta koje je tražio. Koliko je Pretresno veće shvatilo, gospodine Harvey, vama će biti potrebno približno 15 do 20 minuta za unakrsno ispitivanje ovog svedoka?

ADVOKAT HARVEY: Tako je, časni Sude. Gospodin Crosland trebalo bi da završi do pauze za kafu.

ADVOKAT EMMERSON: Gospodin Re je naznačio da će njemu biti potrebno isto toliko vremena kao i gospodinu Harveyju.

SUDIJA ORIE: Gospodine Crosland, sada znate šta možete da očekujete jutros, osim ako dođe do toga, da vi pokvarite ovaj raspored. Naime zavisi kako ćete odgovarati na pitanja. Ako to bude trajalo dva sata mi ćemo to prihvatići.

SVEDOK CROS LAND: Shvatam časni Sude.

SUDIJA ORIE: Mi želimo da čujemo vaš iskaz, ali pre toga želimo da vas podsetimo da ste još uvek pod svečanom zakletvom. Izvolite gospodine Emmerson

ADVOKAT EMMERSON: Molim da se svedoku pokaže P45 na ekranu. To je ista slika koja se nalazi i u ovom svežnju.

svedok: John Crosland

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMMERSON - NASTAVAK

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Da li vidite tu sliku na ekranu pukovniče Crosland? Ako vam treba kopija na papiru imate je u tabulatoru 3. Molim vas da unesete jednu ili dve oznake na ekranu. Zamoliću gospođu poslužiteljicu da vam pomogne kako biste mogli da unesete te oznake. U svetlu odgovora koje ste juče dali, neću tražiti od vas da obeležite konkretnе položaje leševa koje ste videli da plutaju na vodi, jer to je nešto o čemu ste govorili tokom glavnog ispitivanja. Vidite put koji ide sredinom slike i zatim skreće na desno?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Da li je to put kojim ste vi prišli tom području?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Prepostavljam da jeste. A razlog zbog kog oklevam, je to što pokušavam da se orijentisem.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Možda ja mogu da vam pomognem?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Izvinjavam se. Mislim da je to verovatno bio taj put. Pokušavam da to ne pobrakam sa odlaskom na to mesto sa lordom Ashdownom.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Shvatam da ste vi tamo išli dva puta, ali želim da razjasnimo još jednu ili dve stvari. Neću tražiti da išta obeležavate, s obzirom na vaš odgovor. Da li na ovoj fotografiji iznad tog puta, a mislim da bi to bilo južno na karti, vidite jedan red grmlja ili nečeg što liči na grmlje?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Da li su vam srpski zvaničnici rekli da su videli leševe u tom području?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ne, koliko se ja sećam.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: A da li su vam srpski zvaničnici rekli bilo šta o tome da su pronašli leševe među kojima je bio leš jedne žene i deteta, unutar jedne zgrade na poljoprivrednom dobru, a to možete da vidite u daljini u gornjem desnom uglu fotografije.

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ne sećam se nikakve informacije takve vrste.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Hvala. To je sve što sam htio da vas pitam u vezi s ovom fotografijom. I sada još jedna tema. Vi ste svedočili u predmetu Limaj. Mi imamo vaš transkript o činjenici da su s vremena na vreme tela civila bila pronađena bilo pored puta ili na različitim drugim mestima i to na različitim delovima Kosova, recite nam da li se to s vremenom na vreme takođe dešavalo u području Dukađin/Dukagjini?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Mislim da se od nas tražilo da odemo i obiđemo mesto gde su tela ostavljena pored puta. Ako se dobro sećam bila je barem jedna situacija i

to je bilo pored puta Peć/Pejë – Priština/Prishtinë i to bliže Peći/Pejë. Mislim takođe dole kod *Rakovine*, a to je severoistočno od Đakovice/Gjakovë.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Želeo bih samo da pojasnim vaše shvatanje situacije u vezi sa incidentima ovakve vrste, tako da će vam izneti suštinu jednog ili dva komentara koje ste vi dali ranije. Prvo, da li je tačno da je po pravilu bilo teško proceniti ko je bio odgovoran za ta ubistva?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Apsolutno da.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Bilo je glasina koje su sugerisale da su Srbi bili počinioci kao i glasina koje su sugerisale suprotno?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da bilo je glasina i s jedne i s druge strane i to je zavisilo od toga s kojom stranom razgovarate.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Da li je tačno da ste vi smatrali da su neki od tih zločina bili proizvod običnih kriminalnih aktivnosti ili aktivnosti mafije iz Peći/Pejë?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT EMMERSON- PITANJE: Da li ste takođe imali na umu da je u pitanju krvna osveta koja je rezultirala smrtnim slučajevima?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: To je takođe tačno i mislim da su oni u jednom trenutku pokušavali da nam pokažu da je to njihov način života bez obzira da li se to nama svidelo ili ne.

ADVOKAT EMMERSON: Hvala. Nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Hvala gospodine Emmerson. S obzirom da gospodin Guy-Smith nema pitanja, gospodine Harvey vi sada imate priliku da ispitujete gospodina Croslanda.

ADVOKAT HARVEY: Hvala, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT HARVEY

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Dobro jutro, gospodine Crosland. Ja zastupam Lahi Brahimaja. On sedi odmah iza mene. Samo nekoliko pitanja. Želeo bih da se usredsredimo na vašu ulogu u traženju informacija o glavnom štabu. Da li može da se kaže da ste kao vojni ataše imali vrlo dobra saznanja o delovanju Generalštaba srpske vojske, odnosno Vojske Jugoslavije?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Uz puno poštovanje, to je vrlo uopšteno pitanje. Kao što ste ispravno rekli, ja sam bio akreditovan uz Vojsku Jugoslavije i bez obzira da li je bilo reč o formalnim ili neformalnim odnosima, ili čisto o druženju, sve je to kontrolisala Služba za vezu sa strancima. Ona je bila deo Generalštaba i kao i u većini zemalja, vojni ataše bi obično dobijao briefing od Generalštaba kako je to već bilo primereno u odnosu na situaciju, kako se situacija razvijala. Tako da sam ja imao kontakte sa Generalštabom.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: A jedna od vaših funkcija je bila da pribavite što više informacija o operacijama srpskih snaga bezbednosti i vojske i različitih ograna policije na Kosovu. Mislim da ste o tome već ranije svedočili.

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da. Po prirodi posla, meni je bio dozvoljen pristup u ta područja i mislim da sam to naznačio u svojim ranijim izjavama i mislim da to nije nešto što je uobičajeno. Mislim da je to bio rezultat toga što smo pokušali da steknemo pravičnu i široku sliku o onome što se dešavalо na Kosovу i moguće da je to takođe bilo od koristi Generalštabu Vojske Jugoslavije u pokušaju da reše te probleme.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: U podnošenju vrlo opširnih izveštaja vašoj vladи о onome što ste ustanovili na terenu i saznali iz kontakata sa srpskim snagama i jugoslovenskim snagama, vi ste se takođe trudili kako ste nam rekli da dobijete što više pouzdanih informacija o drugoj strani na Kosovу, dakle o OVK?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: To je tačno. Kako bismo dobili što uravnoteženiju sliku o ovom problemu koji je pokrenut 1996/1997. godine i zatim se ponovo pojavio 1998. i 1999. godine.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Tokom perioda 1998. godine kojim se mi ovde primarno bavimo, dakle od marta do kraja septembra, rekli ste nam da ste išli mnogo puta na Kosovo, gotovo jednom nedeljno. U tom periodu da li ste pokušali da uspostavite kontakt sa bilo kakvim telom, koje bi se moglo nazvati glavnim štabom na strani OVK?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Posetili smo nekoliko štabova OVK i u tim štabovima, mislim da su oni bili u Crnom Lugu/Carallug, Mališevu/Malishevë i očito za područje Dukadina/Dukagjini u Glogjanima/Gllogjan, sastali smo se s nekoliko ljudi koji su tvrdili da su iz Glavnog štaba. U to vreme informacije o stvarnoj prirodi pozadinske strukture OVK bile su prilično nejasne.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Vi ste dali jedan broj izjava u ovom predmetu i ja ne želim da vas sada vodim konkretno kroz te izjave, ali da li prihvivate ovu rečenicu koju ste dali u izjavi od juna 2006. godine: „OVK je bila organizovana, ali nazvati to telо које je bilo na vrhu Glavnim štabom bilo bi pogrešно“.

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Izraz je tačan i kao što sam rekao u drugim izjavama, ja sam uvek morao da vodim različite operacije u odnosu na druge kontra - revolucionarne snage. Niko ne voli da im prida veću važnost od one koju imaju i čak da

doda činjenice koje su izmišljene. To je moje lično mišljenje, a ne Ministarstva odbrane. Ako se pokušava da se sve drži u kontekstu razvoja situacije i ako se posmatra kako se ta situacija razvija i primenjuje zdrav razum na to, onda mislim da smo imali posla sa organizacijom u povoju, a da je tokom 1998. godine to postala jedna više organizovana operacija.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Vi ste mnogo puta rekli da se na Kosovu situacija veoma menjala tokom većeg dela 1998. godine i to možete da potvrdite?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da. To je tačno.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: OVK je pretrpela jedan broj vrlo značajnih preokreta posebno tokom perioda od maja do septembra 1998. godine. Da li biste se i s tim složili?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Kao što smo to opisali juče u Sudu, to je bio period kada su Srbi pokrenuli jednu od svojih prvih velikih ofanziva, da.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Da li je vaše mišljenje bilo da OVK nije bio taktički dobro organizovana, da bi moglo da pruži otpor snazi tih srpskih ofanziva?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Mislim da je prilično jasno iz dokumenata koji su uvedeni juče, da su Srbi imali potencijalno nadmoćne snage da vode kakvu god žele operaciju. Ja ne mogu da odgovorim na pitanje zašto oni to nisu učinili, ali mislim da ćete se složiti da su Srbi imali tu sposobnost.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Da li biste se takođe složili da je OVK počela da se pregrupiše na jedan razumno organizovan način. Ja shvatam da je to očito pitanje definicije, ali dakle na jedan razumno organizovan način, negde nakon glavne ofanzive u septembru 1998?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da. ja bih se s tim složio i mislim da sam dao takvu izjavu. Čini se da su se oni ponovo snabdeli i ljudstvom i materijalom i videli smo da raste njihovo samopouzdanje; možda to nije prava reč, ali njihova sposobnost da drže teren i da se suprotstave mnogo nadmoćnijim snagama ili potencijalno mnogo nadmoćnijim snagama.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Da li ste se vi ikada sastali s nekim ko vam je rekao da je načelnik Glavnog štaba u tom periodu? Opet govorim o periodu od marta do septembra.

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ne, ne sećam se nečeg takvog. Ne sećam se da mi je iko konkretno rekao da je načelnik Glavnog štaba. Ne sećam se toga.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Da li ste vi znali ime osobe koja je bila načelnik Glavnog štaba OVK u to vreme?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da li je to bio general Ceku, ne znam. To je bilo ime koje se pominjalo. Međutim ne mogu s velikom pouzdanošću, govorim sada o sebi, naglašavam to, ne mogu s velikom pouzdanošću da to kažem.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Razumem da veoma insistiram na vašem sećanju. Prošao je dug vremenski period, pa je verovatno teško da se setite ko je bio na kojoj funkciji u to vreme. Vidim da vi klimate glavom.

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Tako je gospodine.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Vi ste u jednoj od drugih izjava rekli: „na osnovu mojih poslova sa OVK i znanja o mnogim njihovim operacijama, ne mislim da je Glavni štab imao posebno efikasnu kontrolu nad organizacijom. “ Da li je to rezime stavova koje ste nam izneli jutros, gospodine?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Pa ja bih se složio s tom izjavom, na osnovu onog što smo mi videli i kontakata koje smo imali sa OVK, što će za Pretresno veće možda biti teško razumljivo. Kada delujete u vrlo zahtevnoj i prilično opasnoj situaciji nije neuobičajeno, da se recimo ja vozim okolo u crvenom *Defenderu*, koji se može lako primetiti. I prema tome je lako slediti ga, i ja bih mogao da odvedem Srbe do štaba OVK. I upravo zbog toga bilo je vrlo teško planirati sastanke, a OVK je sasvim prirodno bila vrlo tajnovita i to je bilo razumljivo, da su oni bili vrlo tajnoviti, kada je reč o njihovim operacijama i ljudima koji su kontrolisali te operacije. Tako da se sada vraćam na ono što sam rekao prvobitno. Organizacija borbe OVK sa mog stanovišta, je bilo nešto, što je bilo vrlo teško saznati. Mi smo nailazili na različite komandante, kao što sam to naveo u mojim izveštajima, koji su kontrolisali različita područja i mislim da su u to vreme, ako se dobro sećam, oni govorili da oni nisu sami, ali da ne postoji neka velika koordinacija i kontrola u tom konkretnom vremenu. Možda grešim u svojoj proceni.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Ja bih svakako mislio da ste vi potpuno u pravu u svojoj proceni, ali možemo li da idemo jedan korak dalje. U jednoj drugoj od vaših izjava vi ste izneli ovo zapažanje: „nije mi poznato da je postojala bilo kakva doktrina OVK, ili sposobnost organizacije da nametne disciplinu, posebno kada je reč o krivičnim delima i njihovom sprečavanju, niti mi je poznato da je ikada ijedan komandant OVK bilo kada naredio bilo kakav krivični napad“. Da li vam to zvuči poznato? Da li ostajete pri tome i danas?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da, ja ostajem pri toj izjavi. Mislim da su, kao što znamo vojne aktivnosti i krivične aktivnosti bez sumnje isprepletene u albanskom društvu. Kontrola, kako sam već naznačio bila je vrlo teško ostvarljiva i ... sa mog stanovišta bilo je teško i utvrditi tu kontrolu.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Ali da li vi takođe ostajete pri svom stavu da vam nije poznato da je ijedan komandant OVK ikad naredio zločinačke napade?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Pa ne mogu to da tvrdim, ne.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Hvala. Vi ste takođe rekli da ste u relativno ranoj fazi takođe posetili mesto koje se zove Jablanica/Jabllanicë. Da li je to tačno?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Razlog zašto oklevam, gospodine, je što postoje dve Jablanice/Jabllanicë, tako da ne znam na koju mislite.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Potpuno ste u pravu. Postoje.

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Možda ima i više od dve, ali ja ne znam na koju vi mislite.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Pa ja mislim na onu koja je bila na glavnoj ruti snabdevanja OVK, a snabdevanje je dolazilo sa granice sa Albanijom kroz područje Drenice/Drenicë. Da li vas to podseća na nešto?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ako je u pitanju Jablanica/Jabllanicë u području Kline/Klinë ili nedaleko od Kline/Klinë, onda se sećam da sam posetio to mesto.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Možda je bolje da stavimo pred vas kartu.

ADVOKAT HARVEY: Molim vas P10.

SUDIJA ORIE: Mikrofon, molim vas.

ADVOKAT HARVEY: Izvinite. Hvala vam.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Ako pogledate desnu, istočnu stranu karte severoistočni kvadrant, da li vidite tu Jablanicu/Jabllanicë? Tu je veliko O.

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da,vidim.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Na tu sam mislio. Koliko se vi sećate, da li mislite da ste bili u tom mestu?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Mislim da jeste to mesto. Možda grešim, ali mislim da jeste.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Molim vas recite mi, da li je to nešto što se desilo suviše davno da biste se jasno toga sećali? Ali ako se sećate, da li se sećate da je OVK bila tamo prisutna u vreme kada ste vi obišli Jablanicu/Jabllanicë?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ako je to područje koje smo mi posetili, tamo je bilo nekoliko predstavnika OVK, ako se dobro sećam. Ali, kao što sam rekao, moguće je da grešim.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Da li se sećate približno kada ste otišli u tu posetu?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Mislim, a ovo je samo nagađanje, da je to bilo negde u martu, aprilu ili maju. Mislim da je to bilo nakon što sam obišao ljude u Drenici/Drenicë, Voćnjaku/Vočnjak, i onda smo otišli niz put prema ovom mestu, ali bojim se, da ne mogu da vam kažem ništa preciznije.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: To je potpuno u redu. Da li se sećate da ste dali sledeću izjavu: „ne sećam se da li mi je ikada rečeno, da je bilo zatočeničkih logora u Glođanima/Gllogjan ili Jablanici/Jabllanicë“?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Mislim da se sećam da sam dao tu izjavu i ostajem pri njoj.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Dakle vi se sećate, da se ne sećate, kada je to u pitanju?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY: Hvala vam gospodine pukovniče Crosland. Nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, pre nego što gospodin Re počne sa dodatnim ispitivanjem, svedok je dao jedan odgovor, na stranici 7, redovi 11. i 12. za koje mislim da bi bilo dobro da tražimo pojašnjenje. U odgovoru na pitanje gospodina Harveya u redovima 11. i 12. pukovnik Crosland je napravio razliku između OVK kao organizacije u povoju, to je opis koji je on koristio u mnogo prilika, i OVK kao bolje organizovane operacije i rekao je da je tokom 1998. godine došlo do promene iz jednog u drugi oblik. Ja se pitam da li bi Pretresnom veću pomoglo kada bi nam pukovnik Crosland rekao, kada je tokom 1998. došlo do ove vrste pomene u ovom smislu.

SUDIJA ORIE: Da, ako je moguće odrediti kada je to bilo. Gospodine Crosland.

SVEDOK CROSLAND: Časni Sude, ja mislim da sam ja rekao u svojoj izjavi. Mislim da sam rekao da sam smatrao da je bilo reči o boljoj organizaciji negde početkom jeseni, dakle verovatno u septembru, oktobru i mislim da se to nalazi u mojoj ranijoj izjavi.

SUDIJA ORIE: I to je takođe nešto za šta nemate razloga da menjate i odstupate u ovom trenutku?

SVEDOK CROSLAND: Ne, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re. Koliko sam shvatio postoji potreba za dodatnim ispitivanjem. Sada imate priliku da to uradite.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RE

TUŽILAC RE - PITANJE: Dobro jutro ponovo pukovniče Crosland. Ima nekoliko stvari o kojima bih htio da vam postavim pitanja nakon unakrsnog ispitivanja, koje je vodio gospodin Emmerson juče. Najpre, molim vas da pogledate dokument koji je on obeležio brojem 14. To je dokazni predmet D70. On vam je postavio neka pitanja u vezi sa ovim konkretnim dokumentom juče.

TUŽILAC RE: To je dokument Vojske Jugoslavije. Je li tako? I on je javne prirode?

ADVOKAT EMMERSON: Možda bih mogao da dodam nešto, da bih pomogao gospodinu Reu, Pretresnom veću i svedoku. Mi sada imamo zvaničan prevod i mislim da je on već unet u sistem. Zamenićemo ga umesto ovog nacrtu prevoda, i mislim da bi svima bilo od pomoći da dobiju tu konačnu verziju prevoda.

TUŽILAC RE: Bio bih vam veoma zahvalan. Da li imate primerak na papiru?

ADVOKAT EMMERSON: Imamo nekoliko primeraka.

TUŽILAC RE: Hvala.

ADVOKAT EMMERSON: Imamo tri za Pretresno veće, dva za sekretara i jedan za gospodina Rea. U ovom trenutku nemamo primerke za prevodioce. Međutim, možda bi gospoda sekretar mogla da pozove taj dokument na ekran.

TUŽILAC RE: Da. Hvala.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pukovniče, da li imate taj ...

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Dobio sam dokument, gospodine.

TUŽILAC RE - PITANJE: Novi ili konačni prevod?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE - PITANJE: Hteo bih da pogledamo pasus 1. koji se nalazi na prvoj stranici gde se kaže: „Zadatak: u združenoj akciji sa susednim snagama MUP Republike Srbije razbiti šiptarske/albanske /DTG/ diverzantsko terorističke grupe i osigurati puteve za snabdevanje za jedinice Vojske Jugoslavije“ Ovo je dokument, naređenje, izdato 16. maja 1998. od strane pukovnika Dragana Živanovića, načelnika štaba 125. motorizovane brigade. Pitanje je: recite

nam koji je značaj ovog zadatka, da se osiguraju putevi snabdevanja jedinica Vojske Jugoslavije u smislu operacija koje ste vi uočili i sukoba koje ste primetili da se tamo odvija između OVK i srpskih snaga u tom periodu?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Mislim, kao što sam rekao, da na području Kosova ima vrlo malo asfaltiranih puteva i naročito u zapadnom delu pokrajine glavni put koji vodi od severa ka jugu išao je od Peći/Pejë preko Dečana/Dečan, Đakovice/Gjakovë pa do Prizrena/Prizren. I pretpostavljam s obzirom na zadatak koji je ovde iznet, da se obezbedi ta saobraćajnica kao glavni put snabdevanja za zapadno Kosovo.

TUŽILAC RE - PITANJE: A kakav je bio značaj toga za Vojsku Jugoslavije, kada je reč o sukobu koji je tada bio u toku?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Kao što sam rekao Sudu, granično područje prema Albaniji bilo je manje više kao sito, u smislu prolaska razne opreme iz Albanije kad god su oni to mogli da dolute. Prema tome taj put koji je nekih 20, 25 kilometara od granice, ja sam ranije nazvao crvenom linijom, kojom su srpske snage bezbednosti nastojale da postave sekundarne blokade kako OVK ne bi mogla da taj materijal koji je doturao, prenese dalje u druga područja prema Drenici/Drenicë i drugim mestima gde su operacije bile u toku.

TUŽILAC RE - PITANJE: Na stranici 4638 transkripta, juče vam je gospodin Emmerson postavio pitanje o operacijama Vojske Jugoslavije i MUP-a protiv OVK i on je tada ustvrdio da nije potrebno imati paravojsku i antiterorističku policiju i snajperiste kako bi se vodila ta operacija. A vi ste odgovorili...

SUDIJA ORIE: Gospodin Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da bi bilo mnogo korisnije kada bi gospodin Re pročitao stvarno pitanje i odgovor koji su tu zapisani, jer način na koji je on postavio pitanje u 18. redu, gde tvrdi da sam ja rekao, da ne bi bilo potrebno imati paramilitarne, antiterorističke snage policije na terenu ili bar snajperiste. Ja čak nisam ni siguran s obzirom na gramatiku ove rečenice, šta ona uopšte znači.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC RE: Da.

SUDIJA ORIE: Ako ima bilo kakvih prigovora u vezi sa ranijim svedočenjem i kako je ono prikazano, strana koja postavlja pitanja svedoku treba da citira taj deo svedočenja. Ako imate taj deo pred sobom gospodine Re izvolite.

TUŽILAC RE: U redu, preformulisaću to.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pitanje koje vam je bilo postavljeno je: „bilo bi vam potrebno, zar ne, bilo da imate antiterorističku paramilitarnu policiju koja deluje na terenu, ili bar snajperiste koji bi delovali protiv OVK?“. A vi ste odgovorili: „s dužnim poštovanjem gospodine, to je jedan od načina da se to radi, a ima mnogo načina da se oni opkole“. Prema vašem iskustvu, koji su drugi načini u borbi protiv pobunjenika, da se oni opkole?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ponovo ču reći da je to pitanje veoma široko. Taktike koja se koriste, kada se vrše protivpobunjenička dejstva često se kreću od veoma jednostavnih taktičkih koraka, pa do vrlo složenih, koji se zasnivaju na radu obaveštajnih službi. Mislim da su snajperisti korisni ukoliko imate mogući cilj. Ukoliko ne opkolite područje koje nastojite da napadnete, ili možda samo da odete do tog kraja i da pokušate da saznate obaveštajne podatke, ukoliko su ljudi u strahu a mnogi ljudi jesu bili u strahu na Kosovu, oni bi onda pobegli, bez obzira da li su aktivno učestvovali kao pripadnici OVK ili ne. Ne znam da li sam vam pomogao tim odgovorom ili zakomplikovao, da budem pošten.

TUŽILAC RE - PITANJE: Vaš je odgovor zatim bio da ste vi to nazvali veoma nezgrapnim ... „nezgrapnim korišćenjem običnih vojnika ili možda neke preciznije operacije u opkoljavanju, uz upotrebu aviona i helikoptera, da bi to bilo možda efikasnije nego ono što bih ja nazvao direktnim napadom, koji je zapravo norma ponašanja srpskih snaga“. Hteo bih da se malo nadovežem na ovo. Vi ste rekli „što je bila norma ponašanja srpskih snaga“. Šta podrazumevate pod „normom ponašanja srpskih snaga“ u smislu onog što ste vi uočili i iskusili tokom vaših poseta Kosovu i obaveštajnih podataka o tome kako su srpske snage delovale?

SUDIJA ORIE: Pre nego što odgovorite gospodine Crosland, samo da bude potpuno jasno na šta se ovde zapravo misli, jer odgovor je bio: “to je jedan način da se to obavi. Postoji više načina da se to obavi. Može da se napravi obruč. Ili na primer postoji jedna opcija, da tako kažem teška, da se koriste obične trupe ili pak možda jedna preciznija operacija da se oni stave u obruč i da se onda koriste avioni i helikopteri umesto da se ide u direktni napad, a to je obično bilo ono što su srpske snage radile. “ Da li je direktni napad bio uobičajena norma srpskih snaga, ili je to bilo korišćenje teške opcije uz korišćenje običnih snaga ili možda preciznija operacija opkoljavanja uz upotrebu aviona i helikoptera? Hteo bih da znam tačno šta ste podrazumevali pod tim?

SVEDOK CROSLAND: Hvala vam časni Sude. Mislim da iz mojih izveštaja i naređenja koje smo videli od Vojske Jugoslavije vidi da su oni su koristili vrlo teške i direktnе snage za većinu operacija, a to je obuhvatalo i specijalne jedinice i iz Vojske Jugoslavije, i iz MUP-a i iz RDB-a. Srbi su imali samo nekoliko helikoptera i sećam se da sam samo jednom video helikopter dok sam bio na Kosovu. Prema tome ta vrsta operacije nije bilo nešto što su oni imali na raspolaganju. Zbog toga su oni pribegavali onome što bih ja nazvao veoma nezgrapnom operacijom i uobičajeno je to značilo da je bila korišćena artiljerija i indirektna vatrica minobacača, kao uvod u napad, a to je imalo za posledicu da je civilno stanovništvo odatle bilo proterano, u najvećem broju slučajeva bez mnogo žrtava, mada je to teško utvrditi.

Ali iz razgovora s ljudima koji su radili sa izbeglim licima, poznato mi je da je većina seljana, kako se čini, uspevala da pobegne pre nego što bi počeo taj prvi napad na određeni kraj. Prema tome mislim da je većina napada bila veoma teška i direktna i koristile su se one razne snage koje sam već pomenuo.

TUŽILAC RE - PITANJE: A kako biste vi procenili ukupan uspeh, odnosno efikasnost te taktike koju su koristile srpske snage?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Mislim da sam već u mnogim prilikama rekao da je bezobzirno razaranje koje su srpske snage učinile širom Kosova, samo moglo da dovede do toga da civilno stanovništvo bude protiv njihovih aktivnosti, bez obzira da li su oni bili za OVK ili ne. Ali kad vam neko zapali kuću, razori benzinsku pumpu, zapali vam useve, pobije stoku mislim da ...vam apsolutno neće bilo milo zbog toga.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ako se...

TUŽILAC RE: Da li časni Sud ima još nešto?

SUDIJA ORIE: Ja imam jedno dugačko pitanje i već duže vreme htio bih da ga postavim i pokušao sam da nađem pravu definiciju. Naime korišćen je termin „artiljerija“. Mnogi ljudi u prošlosti su govorili šta je to artiljerija. Međutim na kom mestu nešto prestaje da bude artiljerija i postaje nešto drugo. Ne sećam se da mi je iko odgovorio na to pitanje pa ću pokušati ponovo. Dakle, gospodine Crosland, kada se koristi pojам artiljerija, šta to znači?

SVEDOK CROSLAND: Pa mogu da pokušam da vam pomognem, ali ja nisam artiljerac.

SUDIJA ORIE: To je već početak odgovora, koji sam od svih dobio. Izvolite nastavite.

SVEDOK CROSLAND: Pa vi postavljate jedno interesantno pitanje, jer srpska reč koja je korišćena za to zapravo pravi razliku između raznih kalibara oruđa. Po mom iskustvu to su oruđa kalibra od 100 do 155 milimetara, koja imaju za cilj ... dakle u slučaju oruđa od 155 milimetara, koje ima veliki domet može da u zemlji napravi rupu pet sa pet metara. Prema tome vi razumete da to može da izazove ogromnu štetu ljudima i imovini, jer radi se o projektilima težine od 50 kilograma. Kalibri od 100 milimetara naviše očigledno izazivaju štetu, a naročito ako se upere na kuće ili ljude. Međutim artiljerija se obično koristi u grupama od tri oruđa pa do šest oruđa i to obično nazivamo baterija ili polubaterija. To je oružje koje se koristi za širi prostor. Ono jeste precizno, ali ono takođe ima veoma širok raspon korišćenja, što znači da ako to uperite u neko selo vi biste istovremeno pogodili nekoliko kuća u samom selu i to se može proširiti na stotinak metara i više. Zavisi od toga kako je održavana oprema, sa kog mesta se ispaljuje, da li je valjano ukopana i da li je stabilna. To znači da kada se ispaljuje hitac da se ne kreću previše. Kretanje tih oruđa omogućava širi raspon pogađanja ciljeva. Preko 155 milimetara, koliko je meni poznato,

možda postoji još jedan ili dva kalibra. Dalje imamo artiljeriju na raketni pogon i to od 122 milimetara, dakle manji kalibar, ali ima duži domet sa istim rasponom koji pokriva, kada je u pitanju meta.

SUDIJA ORIE: Dobro, znači onda artiljerija se određuje manje više kalibrom, koji se koristi, zatim načinom korišćenja oružja, efektom koji se postiže. Ja samo sad pokušavam da rezimiram ono što te rekli.

SVEDOK CROSLAND: Pa to je ono što mi zovemo indirektna vatra.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK CROSLAND: To kontrolišu ljudi koji se nalaze ispred, kao prethodnica. Ako možete da vidite cilj, vi naravno možete direktno da usmerite vatru na to, međutim to je oruđe koje se koristi, a da se cilj ne vidi, tako da se može ispaliti projektil preko brda, dakle na bilo koji cilj, između koga i oruđa postoji neka prepreka koja sprečava da se taj cilj vidi.

SUDIJA ORIE: Da. To je znači kombinacija kalibra, korišćenja, efekta i naravno udaljenosti koja zavisi od kalibra, i to konačno neko oružje čini artiljerijom. ?

SVEDOK CROSLAND: Tako je, gospodine.

SUDIJA ORIE: Da. Hvala. Izvolite nastavite.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pukovniče Crosland, hoćeće molim vas sada da pogledate broj 24. u vašoj zbirci. To je jedan izveštaj koji je pripremio pukovnik Vladimir Lazarević od 15. jula 1998. godine upućen iz Prištine/Prishtinë raznim komandnim mestima raznih jedinica. Juče vas je gospodin Emmerson na kratko pitao o ovom dokumentu. Uputio vas je na pasus 7. na stranici. 4645. gde se kaže: „ od danas pa nadalje sledećih sedam dana OVK planira da napadne Vojsku Jugoslavije u sektoru Radonjičkog/Radoniq jezera i razmeštanje Vojske Jugoslavije ih sprečava da postignu taj cilj. “ Moje pitanje je da li čitanjem tog dokumenta, da li možete da kažete šta je to jezero Radonjić/Radoniq ili sektor jezera Radonjić/Radoniq? Kako da razumemo ovaj dokument?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Koliko ja razumem, kad se kaže jezero Radonjić/Radoniq, to je bilo područje gde su Srbi rasporedili svoje znatne snage i očigledno je to imalo uticaja na mogućnost OVK da se kreće kroz to područje kao područje trase snabdevanja ka daljim operativnim zonama ka istoku, prema Drenici/Drenicë i dalje. Prema tome ja bih mogao da razumem ukoliko je OVK želela da stvori probleme u tom području kako bi odvratila pažnju srpskih snaga, dok oni vrše svoje operacije.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ono što mene interesuje je da se ograničite i koncentrišete na reč „jezero Radonjić/Radoniq“ ili „sektor jezera Radonjić/Radoniq“. Da li ste u stanju da samo gledajući ovaj dokument, kažete šta je zapravo sektor jezera Radonjić/Radoniq, samo gledajući ovaj dokument, ništa više?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ako sam dobro shvatio vaše pitanje gospodine, to je bilo područje gde je Vojske Jugoslavije razmestila svoje snage. Ne razumem vas potpuno.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li čitanjem dokumenta možete da kažete koji je to sektor? Da li se to bilo gde vidi šta je sektor i koje područje on pokriva?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Osim jezera Radonjić/Radoniq, ne.

TUŽILAC RE - PITANJE: Juče vas je gospodin Emmerson, pitao o napadu srpskih snaga na selo Rznić/Irzniq, to je na stranici 4671. Pitanje je bilo „vi ste shvatili da bi oni povremeno pregazili Rznić/Irzniq tokom leta. Je li tako?“ a vi ste odgovorili: „to je tačno, gospodine“. Molim vas da objasnite šta ste vi podrazumevali pod rečju „povremeno“?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Mislim gospodine da je tu bilo reči o Prilepu/Prelep. Ne znam kako je tu Rznić/Irzniq upao. Moguće da je to pogrešno citirano.

ADVOKAT EMMERSON: Možda se radi o drugaćijem izgovoru, jer su Rznić i Irzniq ista mesta.

SVEDOK CROSLAND – ODGOVOR: Hvala vam gospodine. Kao što sam juče rekao u više navrata, kada je OVK napadala glavnu liniju snabdevanja od Peći/Pejë preko Dečana/Dečan ka Đakovici/Gjakovë preko Prilepa/Prelep i Rznića/Irzniq dolazilo je do uzvratnih napada od strane srpskih snaga i to kad bi se ukazala takva prilika ili pak kao što smo to juče čuli, kao što je bilo u maju mesecu iz više pravaca što je bilo u naređenjima ili pisanim naređenjima da se očiste ti pravci. Sad, da li su ih očistili ili ne je otvoreno pitanje.

TUŽILAC RE - PITANJE: Kada su vas juče pitali o tome šta vi podrazumevate pod tim periodičnim izvođenjem napada u kojima oni pregaze Rznić ili Irzniq, šta ste mislili pod tim „povremeno“ kad ste rekli „to je tačno“?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Pa mislim da sam upravo rekao da je MUP imao tamo svoj kontrolni punkt na glavnom putu, koji je često bio meta napada i više ljudi je tamo poginulo i oni bi onda u odmazdi uzvratili napadom na okolni kraj, što je potpuno razumljivo.

TUŽILAC RE - PITANJE: A kad vi kažete „pregaze“ taj kraj, da li mislite da postoji razlika između zauzimanja teritorije i kontrolisanja i „gaženja“ teritorije?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Postoji velika razlika gospodine. Pokušao sam da objasnim Sudu da je situacija bila vrlo fluidna, da su područja koja su bila napadana bila držana neko kratko vreme pod kontrolom. Međutim onda bi izgubili kontrolu na tim, tako da je to bilo kao plima i oseka i menjalo se.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li možete da precizno kažete koliko puta su srpske snage zauzele Rznić/Irzniq u tom periodu?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Pa ne mogu da vam kažem tačno, osim činjenice da su na kraju oba sela bila veoma teško oštećena.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li možete da nam date procenu, jedanput, dvaput, 10 puta 20, ili koliko?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ne gospodine, ja nisam mogao da budem tamo fizički prisutan svo vreme. Videli smo da se šteta akumulirala tokom 1998. i 1999. godine i u stvari to je bio učinak više napada. Ako tražite od mene tačan broj, bojam se da ne mogu da budem konkretni.

TUŽILAC RE - PITANJE: Juče vas je gospodin Emmerson pitao o onome što ste uočili na jezeru kada ste tamо išli 8. septembra 1998. godine. Na stranici 4681 jučerašnjeg transkripta podsetio vas je na to da ste vi u osnovi rekli srpskim vlastima da treba da međunarodnoj zajednici pruže podatke da je forenzičko ispitivanje bilo obavljeno „čistim rukavicama“. Moje pitanje bilo bi, da li je vama bilo poznato kakvим su forenzičkim sredstvima raspolagale srpske snage u to vreme u tom kraju?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Gospodine, ja nemam pojma kakve su oni resurse imali na raspolaganju. Ja sam samo tražio da, kako bi dokazi bili „prima facie“, dokazi o tome, ko je izvršio taj akt, da bi to moglo da bude od pomoći onome što oni pokušavaju da dokažu. Međutim, njihova aktivnost je bila u ovlašćenju MUP-a s kojim ja nisam bio u vezi, odnosno nisam bio akreditovan, tako da nemam jasnih saznanja o tome.

TUŽILAC RE - PITANJE: Vi ste juče takođe videli dva dokumenta Vojske Jugoslavije koje vam je pokazao branilac u tabulatorima 28. i 29. Prvi je od 7. avgusta 1998. godine a drugi je od 10. avgusta 1998. godine i odnose se na akcije srpskih snaga protiv OVK. Molim vas pogledajte sada u tabulator 29. dokument mislim da je to D8 i stranica 82. Pogledajte prvi pasus naređenja potpukovnika Pavkovića od 10. avgusta 1998. godine. . . . ja ћu pročitati gornji i donji deo: „odlučio sam zajedno sa snagama Vojske Jugoslavije i MUP-a da razbijem DTS uporište i uspostavim kontrolu nad selom Crnobreg/Carrabreg“ i tako dalje. I onda se kaže „sa sledećim ciljem, napadom i aktivnim dejstvima protiv pozadine i krila i sa diverzantskim akcijama i podrškom od borbenih grupa Vojske Jugoslavije, razbiti i odbaciti DTS od puta Đakovica/Gjakovë – Dečane/Deçan – Peć/Pejë, a onda uništiti neprijatelja u sektoru selo Crnobreg/Carrabreg – selo Rznić/Irzniq –selo Glodan/Gllogjan – selo Babloć/Baballoq – selo Prilep/Prelep. I nakon tog zauzeti ovaj region i sprečiti dalje operacije ovih grupa“. Želim da vas pitam kakva je ovo vrsta operacije u vojnem smislu? Šta se time opisuje?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Kao što sam juče rekao, ovde se radi o nameri komandanta i ovo je uvod naređenju za operaciju vrlo, ozbiljnu operaciju, a mislim da smo

onda imali i dodatne detalje koji su navodili borbene grupe koje su trebalo da učestvuju u ovoj operaciji. I jasno je na osnovu ovoga što kaže general Pavković da je on bio odlučan da razbije i odbaci OVK iz tih sektora, a pretpostavljam da se radi o standardnoj vojnoj praksi.

TUŽILAC RE - PITANJE: Gospodin Emmerson vam je sugerisao, na stranici 4567, da se radilo o opkoljavanju i naravno pozivao se na ono što ste vi opisivali ranije. Pre nego što odgovorite na pitanje želim da pogledate kartu tog sektora. Sada gledamo dokument D32. . . i taj deo teritorije koji se opisuje u tom dokaznom predmetu. Pogledajte to i molim vas da opišete kakav bi to bio tip akcije, ili operacije u smislu odbacivanja ili opkoljavanja. Kojim biste vi vojnim terminima opisali planirano kretanje trupa?

ADVOKAT EMMERSON: Ako će gospodin Re da citira iz transkripta, onda treba da citira odgovor svedoka, a pitanje je bilo. . .

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Pitanje je bilo „reč je o opkoljavanju zar ne, onako kako ste ranije opisivali“ a odgovor je bio „da. izgleda da je to tako“.

TUŽILAC RE: Mislim da oko toga nema nikakvog spora.

SUDIJA ORIE: Da. Ja ne mislim da gospodin Re pogrešno predstavlja svedočenje, ali to je sada u zapisniku, tako da se svi slažemo oko tog šta je bilo pitanje i koji je bio odgovor juče. A na pitanje koje vam danas postavlja gospodin Re takođe mora da se odgovori.

SVEDOK CROSLAND: Pokušaču. Malo sam zbumjen.

SUDIJA ORIE: U redu. Ako pitanje nije dovoljno jasno, zamolićemo gospodina Rea da ga malo jasnije postavi.

SVEDOK CROSLAND: Ja sam se nadao da odgovor koji sam juče dao o ciljevima komandanta, onako kako su ovde navedeni, da su po mom mišljenju prilično jasni. Postoji razlika između namere komandanta, generala koji komanduje svojim trupama i onog što se faktički desi na terenu. To je sasvim prirodno. Namera komandanta je da izvrši veliku operaciju u ovom sektoru. Da pokuša da razbije OVK, uticaj OVK u ovom regionu, a to se očigledno na terenu nije i desilo, i kao što sam pokušao da objasnim Sudu, srpske snage bezbednosti su iz nekog razloga bile neuspešne u tome da zadrže teren. Tu ima dominantnih tačaka u tom kraju, ali ako se boravi na jednoj teritoriji bez aktivnih patrola i bez kontrolnih punktova, osmatračkih punktova odakle se posmatra i dobijaju informacije, onda nemate kontrolu nad terenom. OVK je bila vrlo aktivna i vrlo dobra u zaobilaženju položaja Vojske Jugoslavije i MUP-a i koristila je svoje znanje lokalnog terena. Bila je planirana jedna velika

operacija i izvršena je, ali njen učinak nije vredeo užasnog napora koji je uložen u nju iz razloga koje sam upravo naveo. Da li vam to pomaže?

TUŽILAC RE: Pa ja sam samo onako nehotice klimao glavom. U stvari, ono što ja hoću da pokrijem je sledeće: gospodin Emmerson je rekao da se radi o opkoljavanju, zar ne? I vi ste rekli da, to je tako. Ja sam koliko se sećam video da vam je gospodin Emmerson pokazao naređenje, ali pre nego što ste odgovorili, vi niste pogledali kartu, tako da ja u stvari želim da pogledate kartu, da se ponovo podsetite na ta sela i te pravce napada koje ste opisali, a onda da kažete Pretresnom veću da li je bilo opkoljavanje, jer ste juče rekli da vam se čini da je to tako.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson izvolite.

ADVOKAT EMMERSON: Da bi odgovorio na to pitanje, svedok mora da pogleda zadatke jedinica i da obeleži na karti pravce delovanja za svaku jedinicu, od Glodana/Gllogjan do Šaptelja/Shaptej za prvi pravac, Gramočelja/ Gramacel do Rastavice/Rastavicë i tako dalje.

SUDIJA ORIE: Vi znači želite da gospodin Re zamoli svedoka da to uradi?

ADVOKAT EMMERSON: Da. Na osnovu toga bi se onda mogao dobiti odgovor da li se stvarno radi o opkoljavanju.

SUDIJA ORIE: Da li će to biti učinjeno označavanjem na karti ili gledanjem karte, to je druga stvar. Ali, gospodine Re ako sledite sugestiju, Pretresnog veće se tome neće protiviti . . . pošto je to duga lista koju je gospodin Emmerson juče pročitao, vrlo veliki spisak možda bi nam stvarno to pomoglo, ali to ostavljam vama.

TUŽILAC RE: Naravno, to bi nam pomoglo. Možda bi i juče takođe pomoglo da smo postupali na isti način.

SUDIJA ORIE: Da. Uvek se danas zna šta je bilo bolje juče. To je obično tako.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pukovniče, možete li prvo da pogledate te sektore na karti a onda ću vas zamoliti da ucrtate neke linije na monitoru. Sada gledamo D32 i to će biti na ekranu pred vama. Molim vas da prvo pogledate štampanu kopiju karte.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim poslužitelja da pomogne svedoku, da mu da marker, da bi mogao da obeleži kartu. Gledamo dokument D32. gospodine Re, nadam se da ste odlučili koju veličinu želite, jer kada jednom krene da se beleži, onda je nemoguće menjati format.

ADVOKAT EMMERSON: Izvinjavam se što prekidam, ali mislim da su sva ta mesta obeležena na P10. Koji je mnogo jasniji. Radi se o manjoj karti i možda će biti lakše ako gospodin ne bude koristio tu kartu.

SUDIJA ORIE: Da. P10 je isto što i D31 . . . D32 ali bez crvenih oznaka i radi se o drugačijoj razmeri, ali prepustam to vama gospodine Re.

TUŽILAC RE: Da, D10 je možda bolje.

SUDIJA ORIE: D10. Molim da se pokaže na ekranu D10.

ADVOKAT EMMERSON: To je zapravo P10.

SUDIJA ORIE: To je P10. Izvinjavam se. Treba neko vreme da se mapa učita.

SVEDOK CROSLAND: U redu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, molim vas da pažljivo proverite da li se sve što vi želite da svedok obeleži i vidi na ekranu u ovom trenutku ili ima potrebe da se karta malo poveća ili smanji. Možda treba da se karta malo smanji, ali vidim da je sve na ekranu. Da li je sve na ekranu gospodine?

TUŽILAC RE - PITANJE: Da. Da.

SUDIJA ORIE: Sve je na ekranu. U redu.

TUŽILAC RE: Da li vidite selo Crnobreg/Carrabreg,zatim sela Rznić/Irzniq, Glođani/Gllogjan, Gramočelj/ Gramacel, Prilep/Prelep? Da li vidite taj sektor?

ADVOKAT EMMERSON: Izvinjavam se što ponovo prekidam. Ali ako gospodin Re postavlja pitanja o opkoljavanju onda mora da pita kakva su uputstva data snagama, a ne da pita o kojim se borbenim pravcima radi. A to su uputstva koja su izdata od 2.1 do 2.5. a svaki od ovih pravaca je dat na karti i onda ćemo videti i o kom se manevru radi. Ali ako on traži da svedok obeleži niz pravaca iz paragrafa 1. onda on traži od svedoka da obeleži mete a ne manevre.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re možda bismo mogli da zamolimo svedoka, da li se slaže s tim da je ranije video dokument i da li se slaže da su zadaci koji su bili postavljeni, a to se sugerise naslovom 2.1 i da se mete nalaze pod paragrafom 1.

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Časni Sude, možda ću moći da pomognem.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK CROSLAND: General, ili načelnik štaba koji je sačinio ovaj dokument, bi izneo grubo pravce napada po paragrafima. Konkretni zadaci bi se onda dodeljivali jedinicama. E sad možete . . . da pogledate konkretne zadatke ili da pogledate pravce napada koje je general tražio da se očiste. A na kraju to je u stvari jedno te isto.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK CROSLAND: Jer oni u stvari treba da urade ono što general kaže. Ako to ne urade onda neće da napreduju.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK CROSLAND: U paragafu 1. se iznosi opšte uputstvo. Onda prelazite na jedinice na koje se zadaci odnose i tu je reč o zadacima koji se pominju u paragafu 2. gde svaka jedinica dobija konkretne objektivne zadatke. Onda dalje stvar postaje malo komplikovanija i bojim se da to mi u vojsci imamo običaj da uradimo, ako vro brzo padnu ti ciljevi, onda jedinica može da gura dalje, ako komandant smatra da ima priliku za to.

SUDIJA ORIE: U redu. Ali ja sada želim obema stranama da kažem sledeće: zamolio bih gospodina Croslanda da obeleži kartu da bi nam pokazao o kojim se zadacima radi iz paragrafa 2, a kad to uradi da pogleda paragraf 1. i da vidi da li ima nešto u paragafu 1. što bi dalje objasnilo šta naređenje još pokriva. Da li je to dobar predlog?

ADVOKAT EMMERSON: Da ja se s tim slažem.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: I onda se može pratiti manevar, onako kako se to vidi na karti.

SUDIJA ORIE: Da. Vidim da i gospodin Re potvrđno klima glavom.

TUŽILAC RE: Da, tako je.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Crosland, molim vas da na osnovu uputstava iz paragrafa 2. to jest zadataka za jedinice, obeležite pravce na karti, a kada to uradite molim da pogledate paragraf 1, ako tu možda ima nešto što ne stoji u paragafu 2. i da nam kažete da li se na osnovu toga može steći pravi utisak o suštini ovog naređenja. Molim poslužitelja da

pomogne svedoku da koristi marker, ovaj specijalni marker. Kad krenete da obeležavate ekran, onda ćemo i mi to da vidimo.

SVEDOK CROSLAND: Ja nisam baš vičan crtanjem ali. . .

SUDIJA ORIE: U redu. Možete i da ispravite ono što uradite, ako bilo gde pogrešite. Molim vas da nastavite i da objasnite šta vi u stvari obeležavate. Počnite od 2.1.

SVEDOK CROSLAND: Hvala vam, gospodine. Prvo, 2.1 je borbena grupa 52 sa raznim snagama, onako kako je navedeno, od kote 509, koju imam teškoću da nađem. Ali od 509 oni odlaze do Glođana/Gllogjan i onda su verovatno počeli da . . .

ADVOKAT HARVEY: 509 je odmah iznad Šaptelja/Shaptej, ako će to pomoći.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey, postoje dva Šaptelja/Shaptej, kao što znate. Molim vas da pogledate na mapu. Da, to je Šaptelj/Shaptej. Iznad ovoga što ste vi obeležili kao 509.

SVEDOK CROSLAND: Da, gospodine.

SUDIJA ORIE: Vidite to?

SVEDOK CROSLAND: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Da li možemo da zamolimo svedoka da obeleži i pravce napada kako je Pretresno veće tražilo.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Drugim rečima da označi liniju između dve tačke, a ne da samo obeleži tačke, jer nama će tako biti lakše da pratimo to što on želi da objasni.

SUDIJA ORIE: Da. Molim vas da sledite tu sugestiju.

SVEDOK CROSLAND: Pokušaću, gospodine. Ovo počinje od Šaptelja/Shaptej i ide na sever prema Glođanima/Gllogjan. Onda 2.2 je Gramočelj/ Gramacel do Babloća/ Baballoq i do Rastavice/Rastavicë, to je taj pravac.

SUDIJA ORIE: Molim da obeležite i taj pravac napada na karti.

SVEDOK CROSLAND: Onda imamo Babloć/ Baballoq, Gramočelj/ Gramacel i sad tražim treću tačku, Rastavice/Rastavicë.

SUDIJA ORIE: Pogledajte na severozapad . . .

SVEDOK CROSLAND: Da, vidim . . .

SUDIJA ORIE: I molim vas da obeležite taj pravac, tako da linija povezuje dve lokacije. Sada idemo na 2.3

SVEDOK CROSLAND: 2.3.1.

SUDIJA ORIE: . . . Što je podeljeno . . .

SVEDOK CROSLAND: . . . što je ponovo . . .

SUDIJA ORIE: Da. Iako posle 2.3.1. ne sledi 2.3.2. znači to je samo 2.3, prepostavljam.

SVEDOK CROSLAND: Da, od Gramočelja/ Gramacel do Głođana/Gllogjan.

SUDIJA ORIE: Da li biste mogli da to označite.

SVEDOK CROSLAND: U redu. Onda vidim ovde Gramočelj/ Gramacel sve do Dubrava/Dubravë. Ovde imamo to selo do Głođana/Gllogjan idemo, to je već obeleženo. . .

SUDIJA ORIE: Molim vas da onda obeležite . . .

SVEDOK CROSLAND: Prepostavljam da je ovo put.

SUDIJA ORIE: . . . liniju do Głođana/Gllogjan.

SVEDOK CROSLAND: A onda prema . . . 2.4, izgleda da . . . ako se pravilno sećam, na zapadnoj strani puta se nalazila neka šuma. To je bilo u *Drenovačke* i onda se spušta ovuda kroz Prilep/Prelep i onda u Rznić/Irzniq. Onda ide još dole prema Głođanima/Gllogjan. 2.5 je od sela Crnobreg/Carrabreg na severu, kao što je obeleženo. Zadatak je da se osigura levi bok od Belega/Beleg i čini mi se da ne idu dalje od toga. Mislim časni Sude, da se na osnovu toga vidi da se radi o napadu i opkoljavanju, da imate vojsku koja dolazi s juga iz Dubrave/Dubravë prema Głođanima/Gllogjan, onda ima još jedan pravac napada, od Drenovca/ Drenovc kroz Prilep/Prelep, Rznić/Irzniq, nazad južno do Głođana/Gllogjan i sa isturenim bokom. To je ono što stoji u naređenju. E sad, pitanje je da li se to stvarno tako i desilo.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Možda bi u svetu tog odgovora gospodin Re mogao ponovo da postavi pitanje da li se ovako onda može zaključiti da se radi o opkoljavanju?

TUŽILAC RE: Mislim da. . .

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, gospodin Re dodatno ispituje svedoka. Nema potrebe, u stvari ne znam pravi izraz na engleskom, ali na francuskom bi se reklo „sufler“, to jer onaj koji стоји ispod bine, ako neko zaboravi tekst. Mislim da je gospodin Re čuo vaše pitanje, ali nismo još dотле stigli. Tek smo zamolili svedoka da vidimo da li ono što je obeležio na karti daje pravu sliku onoga što se nalazi pasusu 1. i onda da li nešto mora da se doda. Moćemo prepustiti gospodinu Reu da postavi svoja pitanja.

ADVOKAT EMMERSON: Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite gospodine re.

TUŽILAC RE: Hvala vam.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pukovniče Crosland, vi ste sada obeležili kartu i obeležili ste ove pravce koji se opisuju u borbenim planovima. Prema vašem vojnem iskustvu, o kakvom se manevru ili operaciji ovde radi?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ovo je manevarska operacija. Ne radi se o potpunom opkoljavanju, jer ako pogledate kartu, da sam ja OVK, u svakom slučaju ne bih ostao u Glođanima/Gllogjan, već bih otisao na istok, tako da se može reći da nije reč o potpunom opkoljavanju. Moramo da shvatimo, želim da kažem to Sudu, da ako se suočavate sa takvim ishodom, da se nalazite u situaciji u kakvoj se nalazila OVK u maju te godine u ovoj operaciji, onda bi bilo vrlo glupo ostati i boriti se protiv vrlo nadmoćnog neprijatelja na osnovu ovog što se vidi na karti. Prema tome vreme je na strani teroriste. On se verovatno povlači ka istoku. Ne mogu da odgovorim na to pitanje zato što ja nisam bio тамо. Jedini gospodin koji može da odgovori na to pitanje je gospodin Haradinaj.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pukovniče, želim samo nešto da razjasnimo pre nego što završimo s ovim dokaznim predmetom. Vi ste obeležili crvenom linijom od zapada na istok, od Drenovca/Drenovc, onda idete južno onda preko Prilepa/Prelep prema Rznić/Irzniq, stavili ste strelicu, onda još jednu strelicu od Rznića/Irzniq do Glođana/Gllogjan i to ide u pravcu juga i druge strelice dolaze iz Dubrave/Dubravë i Šaptelja/Shaptej. Ja pokušavam da na osnovu ovoga vidim šta vi mislite time, da li to znači da su srpske snage trebalo da dođu putem preko Prilepa/Prelep i onda do Glođana/Gllogjan? Ili opisujete nešto drugo?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Pa to su zadaci koji su navedeni u paragrafu 2. Ja sam ih ucrtao na karti. Ukazao sam Sudu da ono što se stvarno desilo na terenu zavisi od situacije i jačine otpora ili od onih koji su se borili protiv srpskih snaga bezbednosti. Zavisi od toga koliko su duboko sišli. Naravno ne žele da odmah počnu da pucaju jedni na druge kad se sretnu, ako su se sreli u samom Glogjanu/Glođanu. Ono što u stvari hoću da kažem je da možete da imate najbolji plan i najdetaljnije zacrtane zadatke, ali u praksi plan može jednostavno da propadne, zato što postoji neprijatelj koji u tom trenutku ne želi da se uključi u borbu ili da bude ubijen. U ovom slučaju možda su odlučili da se ne suprotstave srpskim snagama, koje su kao što sam rekao, bile mnogo nadmoćnije i da ostave borbu za neki drugi dan.

TUŽILAC RE: To su moja pitanja u vezi sa ovim dokaznim predmetom, a što se tiče preostalog vremena, želim da pokrijem još jednu temu s pukovnikom.

SUDIJA ORIE: Da, ali možda bi bolje bilo da to uradimo posle pauze. Mislim da će vam biti potrebno još vremena, tako da bi bilo dobro i zbog prevodilaca i stenografa da se malo odmore. Sada idemo na pauzu gospodine Crosland, ali nećemo još dugo biti s vama nakon pauze. Nastavljamo u 11 sati i pet minuta.

TUŽILAC RE: Časni Sude, da li možemo onda da sačuvamo i da ovom dokumentu damo broj?

SUDIJA ORIE: Da, trebalo bi da se sačuva. Možemo to da uradimo sada ili posle pauze. Molim sekretara da ovoj obeleženoj karti P10 odredi broj.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet P323, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala vam gospođo sekretar. Ovo može da se uvrsti u spis. To se sa kartama radi po kratkom postupku. Idemo sada na pauzu do 11 i 5.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, možete da nastavite.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pukovniče Crosland, juče vam je gospodin Emmerson Pokazao tabulator 28. a to je dokazni predmet D80. ili 81. Upravo sam izgubio indeks.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, 28 je 81.

TUŽILAC RE - PITANJE: To je D81, a to je izveštaj komande Prištinskog korpusa od 7. avgusta 1998. godine. Juče vam je gospodin Emmerson postavio pitanje u vezi sa ovim dokumentom na stranici 4654. transkripta i pročitao vam je paragraf 1. ovog izveštaja. To je izveštaj pukovnika Mladena Ćirkovića koji opisuje: „između 25. jula i 6. avgusta 1998. godine raspored jedinica MUP-a po odluci Zajedničke komande za Kosovo i Metohiju duž sledećih pravaca“ i onda on opisuje određene pravce. Želeo bih da pogledate te pravce koji su opisani.

TUŽILAC RE: Molim da se novi dokaz P10 stavi na ekran.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ako pogledate pravac sela Komorane/Komoran – selo Lapušnik/ Llapushnik – selo Kijevo/Kijevë oni se ne nalaze u području Dukađina/Dukagjini. Je li to tačno?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC RE - PITANJE: A da li je tačno da jedini koji su opisani u ovom paragrafu koji spadaju u područje Dukađin/Dukagjini su Gračanica/Gračanicë, Bandera, kota 490 i Glođane/Gllogjan?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ranije ste naznačili da postoji još jedna Jablanica/Jabllanicë koja je u području Pećí/Pejë. . . Izvinite. Čini mi se da ste to opisali kao područje Kline/Klinë, između Kline/Klinë i Pećí/Pejë i ona se ne pojavljuje u ovom dokumentu. Želim da pogledate ovaj drugi izveštaj o vojnim akcijama i želim da pogledate kartu. Da li vam je poznato da postoje dva Glođana/Gllogjan? Postoji katolički Glođan/Gllogjan i takođe postoji Glođan/Gllogjan iz kojeg potiče gospodin Haradinaj?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da. Koliko ja shvatam.

TUŽILAC RE - PITANJE: Juče vam je sugerisano da pravac koji je ovde opisan, jeste pravac koji ide od sela Glođan/Gllogjan koji nije katoličko selo, selo iz koga potiče gospodin Haradinaj i mislim da niste imali mogućnost da pogledate kartu kada vas je gospodin Emmerson pitao. Ispravite me ako nisam u pravu.

ADVOKAT EMMERSON: To nije to. Da bismo našli položaj o kome govori gospodin Re potrebno nam je D32, a ne P10. To se ne pojavljuje na P10, već na D32.

SUDIJA ORIE: Zašto nemamo D32 pred sobom?

TUŽILAC RE: Koliko ja znam sva ta mesta su na P10.

SUDIJA ORIE: Drugi Glođani/Gllogjan jesu, ali naravno vi ste pominjali i Klinu/Klinë a ona je samo na D32. Ovaj drugi Glođan/Gllogjan se pojavljuje na ovoj karti P10. Ako je vaše pitanje ograničeno samo na to, a ne na Klinu/Klinë, kao što ste rekli ranije, onda izvolite nastavite.

TUŽILAC RE: Mene samo interesuje ono što je relevantno za područje Dukađin/Dukagjini i optužnicu.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li možete da vidite dva sela, Glođan/Gllogjan, katoličko koje je na putu od Peći/Pejë do *Nepolja*?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da, vidim to.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ja bih vas zamolio da pročitate izveštaj koji imate pred sobom i pogledajte kartu pravac Gračanica/Graçanicë – *Bandera* (kota 490) – Glodane/Gllogjan – Jablanica/Jabllanicë i sa svojim vojnim iskustvom nacrtajte pravac koji se ovde opisuje.

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Ako sam vas dobro razumeo, gospodine . . . izvinite.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, ako biste konkretno pokazali pravac koji želite da svedok obeleži, jer je broj 1. dugačak spisak.

TUŽILAC RE: Ja mislim na pravac na samom dnu ovog paragrafa „Gračanica/Graçanicë – *Bandera* (kota 490) – Glodane/Gllogjan – Jablanica/Jabllanicë“. U vojnem smislu, da li molim vas možete da obeležite ovu osovinu delovanja na karti?

(*svedok obeležava*)

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Gračanica/Graçanicë zatim prema *Banderi*, podvukao sam kotu, zatim dalje prema Glodanima/Gllogjan i dalje do Jablanice/Jabllanicë.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da bi bilo jasno, vi na karti obeležavate katoličko selo Glodane/Gllogjan a ne selo iz koga je gospodin Haradinaj?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Da. To je tačno.

SUDIJA ORIE: Ako je završeno obeležavanje onda treba da se dodeli broj ovoj karti. Gospođo sekretar to će biti?

sekretar: Časni Sude to će biti dokazni predmet P324, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala vam gospođo sekretar.

TUŽILAC RE - PITANJE: Želim da pojasnimo nešto: kada vam je juče postavljeno pitanje na stranici 4655, kada vas je gospodin Emmerson pitao za drugi pravac, pitanje je bilo, „drugi pravac je od Glođana/Gllogjan do sela Jablanica/Jabllanicë ide preko područja kroz koje teče kanal, zar ne?“ vaš odgovor je bio „to je moguće gospodine“. Dalje kažete „drugi pravac između Glođana/Gllogjan i Jablanice/Jabllanicë je mnogo nejasniji, jer postoje dva pravca koji prelaze to područje“. Sada kada ste pogledali to na karti, da li ste pojasnili da pravac za koji vas je pitao gospodin Emmerson ide od Gračanice/Gračanicë do katoličkog Glođana/Gllogjan i dalje do Jablanice/Jabllanicë ili, u stvari, ide od Jablanice/Jabllanicë preko sela Glođani/Gllogjan iz koga je gospodin Haradinaj?

SVEDOK CROSLAND - ODGOVOR: Kako sam ja shvatio, mi smo govorili o mestu iz koga je gospodin Haradinaj, o tom Glođanu/Gllogjan i pravcu do Jablanice/Jabllanicë. Ja bih to nazvao severni Glođan/Gllogjan. Ja sam tako shvatio pravac o kome je govorio gospodin Emmerson. Ako sam pogrešno shvatio, ja se izvinjavam.

SUDIJA ORIE: Da vidimo da li postoji neslaganje među stranama oko toga. Gospodine Emmerson, taj pravac je prilično precizno opisan. Referentne tačke nisu suviše udaljene jedna od druge . . .

ADVOKAT EMMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: . . . da bi bilo jasno o kom pravcu je reč

ADVOKAT EMMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: Dakle pravac Glodani/Gllogjan - Jablanica/Jabllanicë je velika udaljenost bez jasnih referenci. Ako govorimo o pravcu Gračanica/Gračanicë – *Bandera* – Glođane/Gllogjan – Jablanica/Jabllanicë u sistemu ovih pravac to ima više smisla.

ADVOKAT EMMERSON: Slažem se, jer ovaj redosled mesta ima smisla.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Ja naravno nisam u situaciji da kažem to sa sigurnošću.

SUDIJA ORIE: Ne.

ADVOKAT EMMERSON: Ali čini se da više ima smisla ovaj pravac koji je ucrtao gospodin Crosland, nego da je reč o Glođanu/Gllogjan koji se nalazi na zapadnoj strani.

SUDIJA ORIE: Ako sam dobro shvatio pravac, između Glođana/Gllogjan i Jablanice/Jabllanicë premda prelazi vodeni tok, ne prelazi kanal. Jer čini se da ste vi tako postavili pitanje.

ADVOKAT EMMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: . . . jer izgleda da postoji [nerazumljivo] koje se prelazi ali izgleda da se to ne shvata na taj način.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, pre svega da kažem, da. Postoje dve odvojene linije ispitivanja pukovnika Croslanda u tom pogledu. Uopšteno govoreći, a ja nemam sada transkript kod sebe, je da pre nego što se OVK povukla istočno od Glođana/Gllogjan u Jablanicu/Jabllanicë to je obuhvatalo prelazak kanala. Da bi mogli da odu iz Glođana/Gllogjan u Jablanicu/Jabllanicë morali su da pređu kanal.

SUDIJA ORIE: Ja ne želim da vi sada komentarišete ili tumačite iskaz, već samo pokrećem pitanje da li postoji neslaganje među stranama, jer možda ćemo morati to detaljnije da ispitamo.

ADVOKAT EMMERSON: Ja shvatam. Da li mogu to dalje da ispitam?

SUDIJA ORIE: Da. Da samo damo mogućnost gospodinu Reu da završi dodatno ispitivanje.

TUŽILAC RE - PITANJE: Samo da bi stvari bile potpune. Sledeće pitanje gospodina Emmersona je bilo „područje kanala prolazi direktno preko puta od Glođana/Gllogjan do Jablanice/Jabllanicë? „. Odgovor „da“ pitanje „upravo tim pravcem? “ odgovor „da“. U tom kontekstu, to se može odnositi na taj dugi pravac, jer je on pitao o redosledu.

SUDIJA ORIE: Mislim da je to sada shvaćeno i pojašnjeno i ono što je potrebno da se ode s jednog mesta na drugo, osim onog što nam je rekao gospodin Crosland, može da se verifikuje na karti. Izvolite nastavite gospodine Re.

TUŽILAC RE: Nemam ništa više.

SUDIJA ORIE: Ništa više. Da li postoji potreba za ...

ADVOKAT EMMERSON: Pre nego što časni Sud postavi pitanja, da li mogu da pokrenem jednu stvar. U odgovoru na pitanje gospodina Rea, komentarišući o oznakama koje je svedok stavio na dokument P10 koji je postao P323, pukovnik Crosland je rekao na strani 36, red 5. transkripta da formacija koju je on označio kao planiranu operaciju za 10. avgust nije ...

pročitaću taj pasus. „to nije potpuno opkoljavanje, jer ako pogledate na kartu, OVK, da sam ja bio OVK, ne bih ostao u Glogjanu/Gllogjan. Otišao bih na istok. Prema tome može se reći da to nije potpuno opkoljavanje“. I nekoliko redova kasnije, u 13. redu odgovor se nastavlja: „prema tome, vreme je bilo na strani terorista. Oni su se verovatno povukli na istok“. I ako pogledamo hronologiju osovine, koju je sada svedok obeležio, što potiče iz tabulatora 28, što je za zapisnik ...

SUDIJA ORIE: Od 7. Avgusta.

ADVOKAT EMMERSON: Da. D28 koje nosi datum 7. avgusta i opisuje aktivnosti do kojih je došlo do 6. avgusta. Drugim rečima, raspoređivanje srpskih snaga je bilo u jugozapadnom pravcu prema Jablanici/Jabllanicë. Želim da pitam svedoka, da li u svetu togu da se planiralo srpsko napredovanje samo tri dana pre 10. avgusta, koje bi išlo dole prema Grabanici/Grabanicë i dalje prema Jablanici/Jabllanicë, da li bi to onda postavilo srpske snage na istočno krilo, bez obzira da li je reč o opkoljavanju. Time bi se sprečio beg na istočnu stranu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Crosland, mislim da ste shvatili pitanje. Ja bih želeo da pažljivije pogledate oznake koje ste uneli, jer vidim da ste obeležili ovaj pravac Grabanica/Grabanicë – *Bandera* - Glogjan/Gllogjan - Jablanica/Jabllanicë. Ako želite sada da pogledate drugu mapu, molim vas tražite je.

SVEDOK CROSLAND: Hvala vam časni Sude, ali ja sam shvatio pitanje, kao što sam ranije rekao Pretresnom veću. Ne prihvatom ono što je rekao gospodin Emmerson, da su se snage kretale prema Jablanici/Jabllanicë i prema tome su u vojnem smislu zaustavile kretanje OVK prema istoku. Ali još uvek je ostajala značajna udaljenost. Verovatno su ovi kvadrati izraženi u kilometrima, pa približno od sela Glodana/Gllogjan odakle je gospodin Haradinaj do Jablanice/Jabllanicë je oko 10 do 12 kilometara. To je znatno područje u kojem snage mogu da nestanu. Kao što se vidi na karti to je brdovito, šumovito područje, pa prema tome ja bih sugerisao da opkoljavanje nije bilo potpuno, ako su se snage zaustavile u Jablanice/Jabllanicë, kao što je naznačeno ovim naređenjem. Prema tome, je još uvek bilo dovoljno prostora za OVK da nestane usred tog područja.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK CROSLAND: To je jedini način na koji ja mogu da odgovorim na ovo konkretno pitanje.

SUDIJA ORIE: Naša pažnja je skrenuta na vojne planove koji su stavljeni na papir. Naravno vi ste takođe morali da posvetite pažnju tome šta se dešavalo na terenu, kao što ste nam skrenuli pažnju više puta. I na kraju da li se to kvalificuje kao potpuno opkoljavanje ili

ne, nije odlučujući faktor u ovom predmetu. Da li ima daljih pitanja koja proizlaze iz pitanja gospodina Rea? Vidim da nema daljih zahteva. Sudija Hoepfel ima pitanje za vas.

SUDIJA HOEPFEL: Da, gospodine. Možemo li da se vratimo na odgovor koji ste dali u vezi sa vašom posetom području kanala septembra 1998. Vi ste svedočili u odgovoru na pitanje gospodina Rea koji je, samo trenutak da nađem njegovo pitanje, to je strana 24. red 24. ... koji vas je pitao: „Po vašem shvatanju, koja je forenzička oprema i koji objekti su bili na raspolaganju Srbima u tom području u to vreme?“ Da li se sećate tog pitanja? A vi ste odgovorili „gospodine, ja nemam pojma koje su bile njihove mogućnosti. Ja sam samo tražio kako bi se obezbedili dokazi prima facie o tome ko je učinio to delo“ i tako dalje. Moje pitanje bi bilo: kad ste vi tražili od njih da se obezbede prima facie dokazi, da li je to bilo pre ili tog dana kada ste ih posetili?

SVEDOK CROSLAND: Časni Sude, ja mislim da je to bilo na kraju te konkretnе posete i moja napomena je bila upućena jednom od viših službenika MUP-a. Ja sam sugerisao da treba da idu tim putem, kako bi adekvatno identifikovali počinioce tog konkretnog zločina, je rekao što vrlo dobro znate, nažalost bilo je mnogo počinjenih zločina širom Kosova.

SUDIJA HOEPFEL: Hvala. To je odgovor na moje pitanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Crosland, pošto ja nemam više pitanja za vas i pošto ste odgovorili na sva pitanja koja su vam postavile strane i Pretresno veće, želim da vam se zahvalim, ne samo što ste došli, jer vi ste došli dva puta. Mi obično kažemo da svedok može da se povuče, kada se bavimo dokaznim predmetima. Ali pošto ima dosta dokaznih predmeta, ako biste bili voljni da ostanete, da to pratite i pomognete nam ukoliko bude potrebe da se to uradi prilikom uvođenja dokaza, mi bismo to zaista cenili. Ja sam zamolio predstavnici Sekretarijata da napravi spisak dokaza i ona to upravo sada čini sa svim dokaznim predmetima koji su uvedeni tokom vašeg svedočenja, gospodine Crosland.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, mislim da vi sada imate indeks . . . koji smo jutros dostavili sa svim brojevima dokaznih predmeta koji su juče dodeljeni i sada ubaćeni. Onima koji još nisu dobili identifikacioni broj, možemo sada da se bavimo.

SUDIJA ORIE: Ne znam da li su svi korišćeni, jer to je prva stvar koju bismo morali da utvrđimo. Jer sama činjenica da se pojavljuju na vašem spisku nije dovoljna, da im se dodeli broj. Ali, možda je to ranije bio slučaj. . .

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Uradićemo to na sledeći način gospodine Emmerson Ima nekoliko dokumenata na vašem indeksu koji još nisu dobili broj u svrhu identifikacije. Njih ćemo

ostaviti po strani za trenutak, jer postoje dve mogućnosti, da ili nisu dobili broj zato što nije bilo vremena ili da nisu korišćeni. Zamolićemo vas i vaš tim da zajedno sa gospodom sekretar identificuje te dokumente. Ne u ovom trenutku, već kasnije nakon zasedanja, da vide da li je neki od tih dokumenata korišćen, a nije još dobio broj. Gospođa sekretar je pripremila i dodatni spisak, ali u ovom trenutku ćemo se samo usredosrediti na ona dokumenta koja su već dobila broj. Dakle ostavljamo sada to otvoreno, pa ćemo videti da li ćemo danas kasnije, ili sutra imati kraći dodatni spisak dokumenata koja još nisu dobila brojeve ali su ipak korišćeni.

ADVOKAT EMMERSON: Činjenica je da većina ovih koji nisu dobili brojeve jesu korišćeni, ali ima jedna šaćica , možda tri ili četiri ili pet koji nisu.

SUDIJA ORIE: Moramo to precizno da verifikujemo i zato napravite dodatni spisak, a u ovom trenutku ćemo se baviti samo onim dokumentima koji su dobili brojeve.

ADVOKAT EMMERSON: U redu.

SUDIJA ORIE: Gospođa sekretar će upravo štampati taj spisak za mene. Gospodine Crosland, ovo su administrativna pitanja koja su zaista važna, ali ponekad uzmu vreme. Gospodine Re.

TUŽILAC RE: Kada je reč o dokaznim predmetima Tužilaštva u vezi sa Crosandom mi smo obavestili Pretresno veće da postoje dva kompleta. Jedan je sa suđenja Limaju.

SUDIJA ORIE: Da. Da. Imaću to u vidu. To je P92.

TUŽILAC RE: Da.

SUDIJA ORIE: To je cela fascikla dokumenata.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: U redu, da vidimo da li možemo . . .

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Mislim da smo sad sve rešili. Počeću, ne kao obično, sa D dokaznim predmetima. D dokazni predmeti koji imaju brojeve počinju sa D36.

ADVOKAT EMMERSON: Izvinjavam se što sam ustao. Da li krećete od najmanjeg broja?

SUDIJA ORIE: Da, to je . . .

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da je to onda D34. to bi trebalo da bude na listi.

SUDIJA ORIE: Da, ali mi smo već uveli neke u spisak. Gospođa sekretar će odmah da proveri, a i ja ću da proverim na svom kompjuteru.

(Pretresno veće i Sekretariat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Možda biste mogli da proverite gospodine Emmerson, ali gospođa sekretar kaže da se to odnosi na jednog drugog svedoka.

ADVOKAT EMMERSON: Možda ste u pravu.

SUDIJA ORIE: D36 je karta koju je obeležio gospodin Crosland i ona je uzeta iz D32. Zatim skačemo na ... imam nešto ... moram da vidim da li je to ispravno ili nije. Možda treba da ostavimo po strani D36 jer spisak počinje sa D70 i bez prekida ide do D87 uključujući njega. Prvo, gospodine Re, da li imate prigovor?

TUŽILAC RE: Nemam prigovor.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora.

TUŽILAC RE: ... stvari koje je pukovnik Crosland ...

SUDIJA ORIE: onda D70. . . proveriću za D36. Ali od D70 do i zaključno sa D87 svi se uvode u spis. Zatim kada je reč o dokaznim predmetima Tužilaštva počinjemo sa P70 i bez prekida idemo do P116. Da li ima prigovora bilo kog tima odbrane?

ADVOKAT EMMERSON: Ne.

SUDIJA ORIE: Onda se P70 do i zaključno sa P116 uvode u spis.

(Pretresno veće i Sekretariat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Moram da se ispravim. Rekao sam da je to neprekinuti niz, međutim to nije tačno. Jer na spisku se ne pojavljuje P99. Postoji ozbiljan rizik da mešamo P. . . dozvolite da pogledam. Ne. P99 nije bio na ovom spisku dokaza koje smo upravo uveli u spis. Moramo da pogledamo šta je P99, jer postoji mogućnosti da je on već uveden u spis. To ćemo proveriti, ali za sada on nije predmet odluke Pretresnog veća o uvođenju dokumenata. Prema tome raspon će biti od P70 do i zaključno sa P98, i kada počnemo ponovo sa P100 do i

zaključno sa P116. Proverićemo P99 kasnije. Dakle, danas je uveden P323,. To je bila karta koju je obeležio gospodin Crosland. A druga karta koju je obeležio gospodin Crosland je bila P324. Ona još nije uvedena u spis. Prepostavljam da nema prigovora da se P324 uvede u spis. To znači da još moramo da posvetimo pažnju D36 i P99. Dalje bih htEO da vam skrenem pažnju na sledeće. Transkript iz predmeta Limaj usvojen je u spis, međutim pošto je Pretresno veće čulo da nema nikakvih prigovora na dokazne predmete koji su korišćeni u toku tog predmeta, a govorim o dokaznom predmetu P92 koji je bio taj broj u predmetu Limaj, pa ako to ostaje isto, ako nema nikakvih prigovora, onda ćemo sada provizorno odlučiti da tih 52 dokumenta koji se nalaze pod brojem P92 u predmetu Limaj, da se njima dodele brojevi. To će učiniti gospoda sekretar kako bi se spisak popunio. Razlog zašto je ova odluka privremena je to što i Pretresno veće želi da pogleda ove dokumente i da vidi da li je primereno da se oni usvajaju jer naravno iako mi cenimo to što Odbrana nije imala prigovor, mi ipak sebi pridržavamo pravo da i sami to proverimo. Dakle uz uslov da ukoliko Pretresno veće kada bude pregledalo ove dokumente utvrdi da neki od njih još uvek nisu dobili broj i da sekretar treba da im dodeli broj, a koji su po mišljenju Pretresnog veća neprihvatljivi kao dokazni predmeti, mi ćemo onda obavestiti procesne stranke o tome. Prema tome, privremeno oni se sad usvajaju u spis, jer na njih nema prigovora, ali Pretresno veće zadržava pravo da to izmeni.

TUŽILAC RE: Ja bih htEO nešto da kažem. Jedno logističko, administrativno pitanje.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC RE: Postoji izvesno preklapanje dokumenata koji su usvojeni kao predlog Odbrane i diplomatskih telegrama iz predmeta Limaj. Na primer D87 je 9229, D76 je 9233, a . . .

SUDIJA ORIE: Ako već znate koji su, možete da nam kažete.

TUŽILAC RE: Video sam samo ovih nekoliko. Ali kad budem pogledao mogu da vas obavestim.

SUDIJA ORIE: Onda je naša odluka da ukoliko u ovih 52 dokumenta iz predmeta Limaj ima preklapanja i ukoliko su neki već usvojeni, odnosno nisu usvojeni u spis u ovom predmetu, Pretresno veće će zadržati sebi pravo da to još jednom proveri. To je za zapisnik. Molim da ukoliko procesne stanke mogu da pomognu gospođi sekretar u pregledanju tih 52 dokumenta i utvrđivanju koji se preklapaju, to bismo veoma cenili. Gospodine Crosland, da vama kažem, uspeli smo da ovo učinimo i bez vaše pomoći, što je pravi podvig, s obzirom na ono što se desilo 19. i 20. aprila i juče i danas. Zato bih htEO da vam se zahvalim što ste došli da svedočite i da vam poželim srećan put kući. Molim da sudska poslužiteljica isprati svedoka iz sudnice.

SVEDOK CROSLAND: Hvala vam časni Sude.

(svetok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, da li ste spremni da pozovete sledećeg svedoka?

ADVOKAT EMMERSON: Pre nego što gospodin Re ...

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: ... to učini možemo li da samo još raščistimo ona dva otvorena pitanja u vezi sa dokaznim predmetima o kojima ste vi govorili?

SUDIJA ORIE: To je D36 i P99, zar ne?

ADVOKAT EMMERSON: Ne, izvinite. D70 koji je u tabulatoru 34. To je dokument gde sam dao novi zvanični prevod ...

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: ...na papiru.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Taj dokument, ako to već nje učinjeno, će zameniti ovaj privremeni prevod i biti dokument D70.

SUDIJA ORIE: Da. dakle vi kažete da će taj zvanični prevod zameniti privremeni i biti uveden kao dokument pod D70?

ADVOKAT EMMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: Vidim da je gospođa sekretar to već učinila.

ADVOKAT EMMERSON: A drugi je dokument u tabulatoru 17, D34. To je onaj dokument koji, kada je Pretresno veće pogledalo original, videlo je da se radi o dve verzije. Jedna je imala pečat, a druga je imala neke oznake pisane rukom, a postojao je samo jedan prevod za oba teksta.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Privremeno rešenje o kojem smo se dogovorili mi i Tužilaštvo jeste da D34 ostane i dalje taj dokument, koji se sada nalazi ovde kao prvi dokument, a da se drugom dokumentu dodeli zaseban broj ...

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: ... kako bi oba ta dokument bila uvedena u sistem, a da onda obe procesne stranke utvrde i uporede prevode. Moguće je sasvim da će se na kraju ispostaviti, da nema nikakve razlike između ta dva dokumenta, no da bi se to razjasnilo, ovo je način na koji mi predlažemo da se to reši. Ako se Pretresno veće slaže mi to možemo da učinimo u narednih 24 do 36 sati.

SUDIJA ORIE: Da. To je sasvim u redu. Molim sada sekretara da odredi broj za drugu verziju tog dokumenta. To je dokument komande Prištinskog korpusa, naređenje od 28. maja 1998. godine.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet D88, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Odluka koju sam upravo izneo u vezi s usvajanjem dokumenata u spis, je naravno u skladu s onim što je ranije rečeno u vezi s tim, da li su dokumenti obeleženi pod pečatom ili ne. Mi ćemo morati to da pregledamo. Gospodine Re, prepostavljam da je popis na spisku Limaj, ... da li tu postoje neki dokumenti koji su pod pečatom?

TUŽILAC RE: Svi dokumenti Limaj su pod pečatom.

SUDIJA ORIE: U redu.

(*Pretresno veće se savetuje*)

SUDIJA ORIE: Zaboravio sam još da vas pitam da li ima nekih prigovora na dokument P324. Ukoliko ih nema, nisam naime konkretno potvrdio, da se taj dokument usvaja u spis. Da li ima još nekih pitanja? Pošto nema, gospodine Re jeste li spremni da pozovete sledećeg svedoka?

TUŽILAC RE: Naš sledeći svedok je Ded Krasniqi. Nisu potrebne zaštitne mere. Gospodin Di Fazio će preuzeti tog svedoka, a hteo bih takođe da predstavim našeg novog saradnika, gospodu Rut Ley koji će pomagati gospodinu Di Faziou. Vidim da je gospodin Guy-Smith ustao.

SUDIJA ORIE: Da. Ali prvo želimo dobrodošlicu gospođi Ley, pre nego što damo mogućnost gospodinu Guy-Smith da nešto kaže. Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: I ja vam želim dobrodošlicu gospođo Ley. Ustao sam da bih postavio pitanje u vezi sa sledećim svedokom gospodinom Krasniqijem. Mi smo sinoć oko 18 i 30 dobili obaveštenje po Pravilu 68 iz koga se vidi, između ostalog, da je ovaj svedok bio osuđen za ubistvo zbog spora oko krave i paše. Takođe smo dobili niz novinskih članaka koji su čini mi se na srpsko-hrvatskom i još neke dokumente. Ja ni po čemu ne mogu da zaključim da li su ovi novinski članci uopšte relevantni i da li je potrebno u ovom momentu da se oni istražuju. Mene je obavestio gospodin Di Fazio da on ima nezvanični prevod tih dokumenata. Na osnovu tog i takvog prevoda, on je odlučio, da oni potпадaju pod Pravilo 68 i zatim ih nama poslao kako bi ispunio svoju obavezu po tom pravilu. Osim teškoća koje se javljaju zbog kasnog obelodanjivanja ove informacije, ja takođe hoću da pitam, da li postoji

bilo koja druga informacija, po Pravilu 68 koju Tužilaštvo ima u vezi sa ovim svedokom ili sledećim svedokom? Ovo je naročito važno na tvrdnje koje su ranije izrečene od strane Tužilaštva da imaju sistem koji funkcioniše i gde neko stalno pregleda dokumente, kako bi utvrdio i obezbedio da je sve što potпадa pod pravilo 68 nama obelodanjeno blagovremeno.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Di Fazio, ili gospodine Re, da li mogu da zaključim da ste vi Odbrani to obelodanili na vreme, odnosno da su to dokumenti koje ste vi skoro primili?

TUŽILAC RE: Ne mogu da odgovorim kada su ti dokumenti dobijeni. Mogu samo da to stavim u kontekst. On je bio u 12 godina. To je prilično očigledno.

SUDIJA ORIE: Da. No da li se zna kada su ovi novinski članci bili objavljeni?

(*Tužilaštvo se savetuje*)

TUŽILAC RE: Mislim da će gospodin Di Fazio moći bolje da odgovori na to pitanje.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC RE: Mislim da su dosta stari.

SUDIJA ORIE: Dosta stari. U redu. Ukoliko su tu članci iz istog perioda kada je ovaj svedok bio u zatvoru ...

ADVOKAT GUY-SMITH: Možda ja mogu da pomognem, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ovo obaveštenje za štampu je kako se čini iz 1982. godine. ERN broj je dosta star, ako tako mogu da kažem iz analize ovih ERN brojeva. Taj novinski članak je čini mi se iz 1995. godine i ima stari ERN broj na sebi.

SUDIJA ORIE: Da li su ovi članci bili, ili nisu bili, obelodanjeni ranije gospodine Re?

TUŽILAC RE: Ne mogu da odgovorim na to pitanje. Mogu samo da kažem da je to dokument iz javnih izvora koji se nalazi u ovoj seriji ERN brojeva, koji je u elektronskom programu za obelodanjivanje i koji je Odbrana mogla da pretražuje. Mi smo tek juče, kada smo vršili poslednje pretraživanje baze podataka saznali da postoje i ovi, i mi smo to odmah obelodanili Odbrani.

SUDIJA ORIE: U redu. Koliki je u stvari značaj ovih dokumenata, s obzirom da je reč o dokumentima iz javnog izvora, tek ćemo videti, međutim iz onog što ste vi rekli zaključujem da izjava koja je data Pretresnom veću, da se radi o tome da je on bio osuđen na podužu vremensku kaznu, najblaže rečeno ... da li se ta informacija koliko je vama poznato, odnosi na neko drugo krivično delo, ili pak samo na ono za koje je izrečena ova kazna?

TUŽILAC DI FAZIO: To su samo elementarni novinski članci koji ništa više ne govore o tome, osim da se radi o sporu oko ispaše krava. I to je sve što se u tim člancima vidi.

SUDIJA ORIE: U redu. A da li je... izvolite gospodine Troop.

ADVOKAT TROOP: časni Sude novinski članak koji ja vidim je iz 1995. godine. Koliko sam ja shvatio, gospodin Krasniqi je pušten iz zatvora 1994. godine. Pošto je ovaj novinski članak na srpskom jeziku i cirilicom, mi nemamo apsolutno nikakvog uvida o čemu se radi u tom članku. Pošto je tužilac imao mogućnosti da pročita te članke možda bi mogao da nam kaže nešto o tome, šta u tom konkretnom novinskom članku piše i šta je to što bi moglo da bude relevantno.

TUŽILAC DI FAZIO: Pa ja ne mogu ništa više da vam kažem osim toga da juče, nakon kraćeg razgovora s prevodiocem, mislim da su ti novinski članci ...

SUDIJA ORIE: Koliko je dugačak taj novinski članak?

TUŽILAC DI FAZIO: Jedna stranica.

SUDIJA ORIE: Jedna stranica. To je predugo da se ovde čita.

TUŽILAC DI FAZIO: Mislim da je samo jedna stranica. Ja sam juče razgovarao s prevodiocem i nakon razgovora sa njim, shvatio sam da se radi o tom incidentu. Pošto je drugi materijal koji govori o tom istom incidentu, na engleskom jeziku, odlučio sam da i ovaj novinski članak obelodanim. No o čemu se tu detaljno govori to ne znam i ne raspolažem nikakvim ni zvaničnim ni nezvaničnim prevodom tog novinskog članka.

SUDIJA ORIE: U redu. Jedno od pitanja koje može da ostane relevantno u ovom kontekstu gospodine Di Fazio, je da li žrtva i rođaci žrtve tog krivičnog dela iz tog vremena imaju bilo kakvu ulogu u svedočenju koje ćemo ovde čuti? Sećam se naime da je bila jedna dodatna napomena o tome ko je bio neprijatelj svedoka.

TUŽILAC DI FAZIO: Da.

SUDIJA ORIE: Naime hoću da kažem, da ako je to samo nešto što je iz prošlosti o kravama. U tom slučaju to bi moglo da postane relevantno s obzirom na svedočenje.

TUŽILAC DI FAZIO: To je moguće, međutim ja ne znam. Ja nisam nikakva imena video u ovom kratkom pregledu datom na engleskom jeziku, iz čega bi mi bila skrenuta pažnja da se pominju ličnosti, koje bi mogle da imaju uticaja na ovaj predmet, osim naravno što se tu pominje ovaj svedok.

SUDIJA ORIE: Da. Možete li da dam kažete kako ste došli do tog novinskog članka: mislim u kom kontekstu je on privukao vašu pažnju?

TUŽILAC DI FAZIO: Kada sam pregledao materijale po Pravilu 68. došao sam do ovog materijala.

SUDIJA ORIE: Da li ste pretraživali preko kompjutera ili ...

TUŽILAC DI FAZIO: Meni su ih dali drugi koji su pretraživali. Ne znam koje su parametre koristili ...

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: ...Koje termine, definicije su koristili, kako su vršili pretragu kompjuterske baze podataka.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: Ali pošto su to uradili, našli su te materijale i dali su mi da ih pregledam. Ja sam ih pregledao i ja sam taj materijal obelodanio.

SUDIJA ORIE: A kada se to dogodilo?

TUŽILAC DI FAZIO: Juče.

SUDIJA ORIE: Juče. Onda je poslednje pitanje to, ali ste vi u stvari implicitno odgovorili, da li imaju još materijala po Pravilu 68 za ovog i sledećeg svedoka? Ako postoji, onda očekujem da vi odmah obelodanite te materijale, ali ako mislite da će biti još materijala po Pravilu 68. u vezi ovog svedoka, želim da mi o tome kažete.

TUŽILAC DI FAZIO: Mislim da nema više materijala po Pravilu 68. koji se odnosi na ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: A naredni svedok?

TUŽILAC DI FAZIO: Ne znam što se tiče narednog svedoka. Gospodin Re će se baviti time. Ja nisam radio nikakve pretrage u vezi s narednim svedokom.

SUDIJA ORIE: U redu. Možda onda možete da prosledite to pitanje onom članu vašeg tima koji će se baviti tim pitanjem.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja ne želim da oduzimam više vremena, ali bi možda bilo dobro da podnesem pismeno objašnjenje za sistem elektronske pretrage u vezi opštih i specifičnih zbirk i zato što bi Sud onda bolje shvatio ovo što se ovde navodi.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ovaj problem se pojavljuje dosta često i ovde je naročito došao do izražaja zbog različite teme, ali ja hoću da dam pismeni podnesak.

SUDIJA ORIE: U redu. Možete to da uradite i Pretresno veće će to da razmotri. Gospodine Emmerson izvolite.

ADVOKAT EMMERSON: Imam samo jednu rečenicu za zapisnik. Pretrage tokom jutra su otkrile da je ovaj materijal Tužilaštvo koristilo u svom predmetu protiv Slobodana Miloševića da bi unakrsno ispitivalo svedoka koga je pozvao gospodin Milošević. Mislim da je odatle potekao taj dokument.

TUŽILAC DI FAZIO: U redu. Ja možda mogu to da razjasnim i mislim da će me moj referent za predmet ispraviti, ali možemo da se pozabavimo ovim.

SUDIJA ORIE: Predlažem sledeće. Predlažem da idemo ranije na pauzu i da ne počnemo da iznosimo bilo kakve tvrdnje niti da bilo šta ustanovimo dok ne verifikujemo informacije koje smo dobili. Takođe predlažem stranama da ukoliko ranije odemo na pauzu, bar kopije originala budu na raspolaganju svima i da koristimo naše mogućnosti, kolikogod najbolje možemo, da dobijemo najbolji utisak o tome šta stoji u ovim novinskim člancima, ... da bismo imali pravilnu osnovu za dodatnu diskusiju, a hteo sam da kažem pravilnu osnovu, da nemamo suviše dodatnih diskusija o ovome, zato što ćemo onda bolje znati o čemu govorimo. Naravno neće Pretresno veče da pregleda materijal koji nije predočen u ovoj sudnici. Ali pod ovim okolnostima i zbog toga što će Pretresno veče možda morati da donosi odluku o tome da li je došlo do kršenja bilo kakve obaveze o obelodanjivanju ja onda mislim da će Pretresno veče uraditi isto ono, na šta je pozvalo i strane da urade. Pretresno veče želi da dobije kopiju tih novinskih članaka, a onda ćemo o tome dalje da govorimo. Gospodine Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO: Da, možemo to da uradimo. Ja ću za vreme pauze da zamolim da se otkuca rezime dokumenta. Zamoliću prevodioca koji zna cirilicu da nam to uradi i onda ćemo vam dostaviti materijal tokom pauze preko Sekretarijata .

SUDIJA ORIE: U redu. Ja predlažem da vi to date pravnom referentu, a on će to nama da prosledi.

TUŽILAC DI FAZIO: U redu.

SUDIJA ORIE: U redu. Sad idemo na pauzu a nakon pauze želim da počnemo sa ispitivanjem ovog svedoka, ako je moguće. Želeli bismo da počnemo s ispitivanjem svedoka, osim ako nemamo neke ubedljive razloge zašto to ne treba da uradimo. Imaćemo pauzu do 25 minuta do jedan.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Koliko sam shvatio rezime dokumenta je podeljen i dajem svima 45 sekundi da to pročitaju. Nakon što sam pročitao rezime i na osnovu podataka koje je Pretresno veče primilo, čini se da taj članak iz 1995. u stvari govori o događajima iz 1982 godine i opisuje detaljnije šta se tada desilo i incident stavљa u kontekst etničkog sukoba, opisuje teškoće koje su kasnije usledile. Iz onoga što je Pretresno veče razumelo, ni jedno od imena koje se ovde pominju se ne pojavljuju u izjavi svedoka. Ima samo jedna stvar i tu treba malo posvetiti

pažnju, a to je ispravka koju je svedok dao da se neko opisuje kao neprijatelj sina. Da je to sin neprijatelja onda bi to poprilično izmenilo stvar ali Pretresno veće to nije tako protumačilo. Ako bilo koja strana smatra da ovaj novinski članak koji smo svi videli jeste razlog zašto ne bismo mogli da počnemo sa svedočenjem ovog svedoka, molim da se to onda saopšti. Vidim da to niko ne želi. Gospodin Emmerson, ne. Gospodine Di Fazio da li ste spremni da pozovete sledećeg svedoka?

TUŽILAC DI FAZIO: Da. Da. Ako mogu samo za minut nešto da kažem.

SUDIJA ORIE: Da. Mislim da je bilo malo nesporazuma oko toga, kada ćemo ponovo da počnemo i dobro je da imamo ovaj novi rezime. Pretresno veće tu ne nalazi mnogo novoga. Dajte da počnemo, osim ako nema neki jako važan razlog zašto ne bismo počeli. Možemo kasnije da stvari stavljamo u kontekst.

TUŽILAC DI FAZIO: Samo ovo. Ja sam dokument malopre obelodanio Odbrani. Ako Odbrana okrene stranicu 3888 i pogleda, videće relevantni deo ovog dokumenta i tu se pominje četrdesetogodišnji Srbin Miodrag Sarić. To je ono što je relevantno i to je sada obelodanjeno. Nije bilo obelodanjeno juče zbog greške. Radilo se o jednoj administrativnoj grešci. Mi smo pogledali dokument, ali smo imali informaciju da je dokument već bio obelodanjen u jednom prethodnom kompletu. Međutim te informacije nisu bile tačne i ja sam upravo sad obelodanio taj dokument. Što se tiče Tužilaštva, ovaj članak nije toliko bitan za svedočenje ovog svedoka i treba možda osam sekundi da se pročita.

SUDIJA ORIE: Osam sekundi je već prošlo, ali možete da tražite produžetak.

ADVOKAT EMMERSON: Ne. Ja sam već pročitao taj rezime i znam šta tu piše.

SUDIJA ORIE: U redu. U tom slučaju ...

TUŽILAC DI FAZIO: Ja sam onda spreman da nastavim i uz dopuštenje časnog Suda želim da pozovem svedoka Deda Krasniqija.

SUDIJA ORIE: Da. Gospođo poslužitelj, molim vas da uvedete gospodina Krasniqija u sudnicu.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: U međuvremenu iskoristiću ovu priliku da obavestim stranke da je Pretresno veće iz administrativnih razloga odlučilo da eventualni dokazi koji se budu koristili u svedočenju svedoka 8. bez obzira na sudbinu njegovog iskaza, da oni treba da dobiju brojeve kako se ne bi izgubili iz vida. Dakle to je samo iz administrativnih razloga i ni na koji način ne prejudicira ono što eventualno može da se odluči o tome.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude prepostavljam da se to odnosi ne samo na dokaze koji su korišćeni, već i na one koji su trebalo da budu korišćeni, drugim rečima, materijali koji su bili u dokumentaciji za unakrsno ispitivanje, ili pak samo one koji su zaista bili korišćeni?

SUDIJA ORIE: Mislim samo na one koji su zaista bili korišćeni, no moraću da pogledam spisak. Obično ne dodeljujemo brojeve onim dokumentima koji nisu korišćeni ni na koji način, a koje ste nameravali da koristite. Ako se ikada pokaže da vi nameravate da ih koristite onda će odmah dobiti broj.

ADVOKAT EMMERSON: Razlog zbog čega to kažem je, da je mi je gospođa sekretar pomenula pitanje popisa dokumenata uz unakrsno ispitivanje i moguće da je nešto od toga... Naime postoje dve stvari. Imamo onaj video snimak koji je bio obeležen za identifikaciju, a nije dobio broj, a isto tako i kasnija izjava koja je kasno bila obelodanjena od strane Tužilaštva na samom kraju, koja nije bila obeležena ni za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Da. Mi ćemo to proveriti. Međutim većina dokumenata koji su korišćeni nalaze se na našem spisku

ADVOKAT EMMERSON: Označeni za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Označeni za identifikaciju, tako da ih ne izgubimo iz vida.

ADVOKAT EMMERSON: Puno hvala.

SUDIJA ORIE: Da. Gospođo sekretar, mislim da će ovo i za vas biti dovoljno uputstvo.

(*Pretresno veće se savetuje*)

SUDIJA ORIE: Mogao bih da iskoristim ovo vreme da pročitam jednu odluku. To je odluka o izdavanju sudskog poziva za lice koje je svedok Tužilaštvo broj 50. Pretresno veće smatra da kriterijum za izdavanje sudskog poziva za ovog svedoka nije zadovoljen. Konkretno, Pretresno veće smatra da Tužilaštvo nije pokazalo u pasusu 5. svog zahteva da je verovatno da će ovaj svedok pružiti informacije, koje mogu da budu od materijalne pomoći Tužilaštву u izlaganju svog predmeta. Pretresno veće je pročitalo rezime po Pravilu 65 ter očekivanog svedočenja i naravno uporedilo je i rezime drugih svedoka za koje se očekuje da će svedočiti po istim tačkama optužnice. Naš zaključak je da očekivano svedočenje ovog svedoka isključivo potvrđuje druge iskaze i u dobrom delu je iz treće ruke i ne pokriva nikakve kritične elemente navoda u optužnici koji već nisu pokriveni, kako se čini, boljim svedočenjima drugih svedoka. Pretresno veće ističe da se zahtev odbacuje i da to ni na koji način ne oštećuje Tužilaštvo. Drugim rečima Tužilaštvo ima pravo, ukoliko želi da podnese još jedan zahtev, za izdavanje sudskog poziva ovom svedoku, ali samo u slučaju da može da znatno pojača svoje argumente za pozivanje ovog svedoka. Ovim zaključujemo odluku Pretresnog veća.

(*svedok je pristupio sudu*)

SUDIJA ORIE: Gospodine Krasniqi, dobar dan. Da li me čujete na jeziku koji razumete?

SVEDOK DED KRASNIQI: Da.

SUDIJA ORIE: Pre nego što počnete da svedočite, po Pravilniku o postupcima i dokazima potrebno je da date svečanu izjavu da će govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine. Molim vas da sada date tu izjavu koju vam je upravo dala gospođa poslužitelj.

SVEDOK DED KRASNIQI: Da. Svečano izjavljujem da će govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Izvolite sedite gospodine Krasniqi. Gospodine Krasniqi, prvo će vas ispitivati gospodin Di Fazio, koji je zastupnik Tužilaštva. Gospodine Di Fazio izvolite.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala vam časni Sude.

svedok: Ded Krasniqi

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC DI FAZIO

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Gospodine Krasniqi, koje ste nacionalnosti?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Albanac.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Zamolio bih vas da kažete Pretresnom veću ko su bili vaši članovi porodice 1998. godine?

SUDIJA ORIE: Samo trenutak. Da li ima nekih prigovora o postavljanu ličnih pitanja?

ADVOKAT GUY-SMITH: Nema.

SUDIJA ORIE: Mislio sam na nacionalnost, datume rođenja, članove porodice i tako dalje. Gospodine Di Fazio, izvolite nastavite.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U 1998 ...

TUŽILAC DI FAZIO: Istinu govoreći, časni Sude, ja ne znam odgovore na ova pitanja, pa moram da ga direktno pitam.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Koliko ste sinova imali 1998. godine?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Imao sam tri sina.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Imali ste i čerku, čini mi se?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da i jednu čerku.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: I živeli ste u gradu Peć/Pejë?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li je jedan od vaših sinova Pal Krasniqi?
SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala vam. Da li je on 1998. godine odlučio da pristupi redovima OVK?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li se sećate otprilike koje je doba godine bilo?
SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: To je bilo 1998 godine, 10 jula.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Da li je to dan, kada je on otisao da se pridruži OVK?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li ste vi i on pre toga razgovarali o njegovom pristupanju OVK?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Dakle vi ste znali 10 jula 1998 godine koji su njegovi planovi?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Da li ste 1998. godine poznnavali čoveka po imenu Mahir Dema?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da. Poznajem ga.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li i je on bio prijatelj vašeg sina?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li je on imao bilo kakve planove da se 1998. godine priključi OVK?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da, on mi je rekao nešto o tome.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Ko vam je rekao za planove Mahira Demaja, vaš sin ili vam je on sam rekao o svojim planovima da pristupi OVK?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Mahir Dema i moj sin, zajedno su mi to rekli.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Rekli ste da su 10. jula 1998 godine vaš sin i on otisli da se priključe OVK. Da li sam ja to dobro razumeo?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Mene interesuje da li su vam oni rekli kuda tačno idu, kako bi realizovali taj plan da pristupe OVK?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da, rekli su mi to.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: A šta su vam rekli?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Rekli su mi da idu u Jablanicu/Jabllanicë ali morali su da idu u Klinu/Klinë pre toga, da bi moju ženu odveli tamo, a zatim da odu u Jablanicu/Jabllanicë. Na putu tamo uhvaćeni su na kontrolnom punktu kod Velike Kruše/Kruša e Madhe i tamo su pretučeni i odvedeni u Klinu/Klinë.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Samo da proverim da li sam dobro razumeo vaš iskaz. Mahir Dema i vaš sin rekli su vam, da nameravaju da odu po vašu ženu u Klinu/Klinë i da je vrate u vaš dom u Peć/Pejë. Da li sam vas dobro razumeo?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: I da li sam vas dobro razumeo da je plan bio da pošto to učine da onda odu u Jablanicu/Jabllanicë da pristupe OVK? Da li sam vas dobro razumeo?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Vi ste počeli da govorite nešto o kontrolnom punktu. Najpre bih voleo da kažete Pretresnom veću kako znate šta im se dogodilo na tom kontrolnom punktu? Odakle vam ta informacija? Kako znate da nam sada o tome kažete?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Kada su otišli u Klinu/Klinë. U šest sati ujutru pozvali su me telefonom iz Kline/Klinë i ja sam pitao „sine moj, gde si?“ On mi je rekao da ih je policija pretukla i da su vrlo iznemogli, i da li mogu da dođem da im pomognem. Ja sam rekao „ne mogu da dođem da ti pomognem, jer policija i mene traži“ pitao sam ga „gde si?“ a on je rekao „ja sam u crkvi“. Čuo sam kako se otvaraju i zatvaraju vrata i nisam poverovao sinu da se nalazi u crkvi nego možda u policijskoj stanici. Mislio sam da ga je policija nateralna da me pozove, ali on mi se zakleo da se nalazi u crkvi. Međutim ja mu i dalje nisam verovao i nisam znao u čijim je rukama. Rekao sam svom sinu „znaš sine, mi smo o nečemu razgovarali ranije, sećaš se toga?“ on je rekao „da“. „Molim te idi tamo gde smo se ranije dogovorili i pokušaj da ne padneš u ruke prijatelja, znaš koga“. I kad je on stigao tamo trebalo je da uzme neko oružje za mene i da onda dođe po mene u Peć/Pejë. Ja nisam znao kuda da idem.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu.

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: I to je bio naš razgovor.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Hvala vam što ste nam to ispričali. Samo da razjasnimo jednu stvar. Vi ste nam rekli da ste vi svom sinu rekli nešto; da ste vi i vaš sin o nečemu razgovarali i onda ste podsetili svog sina na to u toku tog telefonskog razgovora. O čemu ste vi to razgovarali? Na šta ste to aludirali kada ste rekli to svom sinu? Šta je to o čemu ste vi razgovarali i što ste tražili da on učini?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Ja sam bio uplašen i bio sam uplašen da je on u rukama Srba, pa nisam htio da pomognjem OVK. Zbog toga sam mu rekao da on ode tamo gde smo ranije razgovarali, a ideja iza toga je bila da on ode i pristupi OVK.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Prema tome kada ste vi to njemu govorili, vi ste u stvari imali u vidu Jablanicu/Jabllanicë. Jesam li ja to dobro razumeo?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Da li ste ovog mladića Mahira Demu ponovo videli?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Posle rata.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. A recite nam kad je to bilo? Da li ste ga vi videli 1998. godine ili sledeće godine? Da li možete da budete malo precizniji?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Posle oslobođenja, posle rata.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Da li znate koliko meseci nakon ovog telefonskog razgovora ste videli Mahira Demu sledeći put?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Od tog trenutka više nikad nisam video svog sina. Međutim posle rata video sam Mahira Demu u Peći/Pejë i pitao sam ga da li zna bilo šta o mom sinu, ali on je bio uplašen. Ja sam ga pitao zašto se plaši, a on je rekao „molim te ne traži ga. Niko se neće usuditi da ti bilo šta kaže o tome. Neka to prvo sve slegne“ i onda je rekao „imam prijatelje u Prištini/Prishtinë pa ćemo mi pokušati da ga nademo“. To je bio naš razgovor.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li vam je poznato da li je Mahir Dema ikada bio u bolnici?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Bio je u vojnoj bolnici u Jablanici/Jabllanicë. Pre toga bio je u Peći/Pejë gde je imao operaciju.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: A da li je on operisan pre ovog događaja o kome ste nam ispričali, kada je vaš sin otišao?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. To me onda ne interesuje. Da li je Mahir Dema ikada rekao kada je on poslednji put video vašeg sina?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Rekao mi je da su otišli u Jablanicu/Jabllanicë i da je Mahir Dema bio teže pretučen nego moj sin. Policija ga je pitala „zbog čega si došao u Klinu/Klinë ...“.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Samo da bi bilo potpuno jasno, te batine koje je dobio Mahir Dema, a i vaš sin, da li su to bile batine od srpske policije?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Od srpske policije u Klini/Klinë.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Hvala. Sada ću nastaviti. Pitao sam vas da li vam je Mahir Dema ikada rekao kada je poslednji put video vašeg sina. Nastavite molim vas.

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Rekao mi je kako su zajedno otišli u Jablanicu/Jabllanicë i naša vojska je Mahira odvela u bolnicu kako bi se тамо lečio, a moj sin se pridružio svojim drugovima. Nekoliko dana kasnije moj sin je došao da ga poseti u bolnici, pozdravili su se i to je bio poslednji put kada je on video mog sina. Mahir Dema je poslat u nekadašnji Istok/Istog, ranije se zvao Istok/Istog, a sada Burim, a onda je otišao u Crnu goru na lečenje, jer je bio teško bolestan. To mi je rekao.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Hteo bih ovo da vas pitam: iz onoga što vam je rekao Mahir Dema da li imate ikakve predstave o tome nakon koliko vremena ... od kad su

ova dvojica mladića krenula u Jablanicu/Jabllanicë, odnosno posle koliko vremena, nakon njihovog polaska da se priključe OVK u Jablanici/Jabllanicë je Mahir video vašeg sina u bolnici? Da li ste to saznavali od Mahira?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da. Rekao mi je da je to bilo pet dana kasnije, a posle toga se više nisu sreli. To mi je Mahir ispričao, jer ja o svom sinu više ništa nisam čuo.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Mi svi razumemo da vi sada govorite o tome šta vam je Mahir rekao. Sada bih htio da pređemo na nešto drugo, ali pre nego što to učinimo hteo bih da budemo potpuno sigurni da Pretresno veće razume šta ste vi rekli. Vi ste dakle rekli, a vi mi recite da li je ovo tačno, vi ste shvatili da su njih dvojica krenuli za Jablanicu/Jabllanicë 10. jula 1998. godine, da su usput dobili batine od srpske policije, a otprilike pet dana kasnije Mahir je video vašeg sina u bolnici. Da li sam ja to dobro razumeo?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: A koliko je vama poznato iz onoga što vam je Mahir rekao, da li je to bilo poslednji put da ga je i Mahir video?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala.

SUDIJA ORIE: Izvolite gospodin Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne znam. Moguće je da sam jedino ja zbuljen ovim izrazom „u bolnici“. Znam da Mahir ...

SUDIJA ORIE: Da. Može se to shvatiti na dva načina. Mi smo pročitali izjavu svedoka i čuli smo njegovo svedočenje. Ova dva poslednja pitanja su bila potpuno nepotrebna i jasno je da je Mahir bio taj koji je bio pacijent, a da je ovaj drugi njega posetio. To je jasno i to je bilo jasno rečeno u izjavi. Prema tome pitam se kako bismo drugačije uopšte razumeli ono što je svedok rekao, odnosno zbog čega je bilo potrebno da to rezimirate. Izvolite nastavite.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li ste vi svedoče pokušali da pronađete svog sina?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da pokušao sam to više puta. Prvo sam otisao u Jablanicu/Jabllanicë. Tamo ništa nisam uspeo da saznam, pa sam otisao u Klinu/Klinë ...

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Samo da vas prekinem tu. Hteo bih da vas pitam nešto prvo o Jablanici/Jabllanicë. Otprilike nakon koliko vremena nakon 10. jula 1998. godine ste otisli u Jablanicu/Jabllanicë?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: To je bilo nakon rata. Pre toga nisam mogao tamo da idem.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Dobro, a da li je reč o više meseci?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: To je bilo kasno u jesen, u septembru, oktobru.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Iste godine kada je vaš sin otisao da pristupi OVK?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Ne, ne. Pre nego što se rat završio, ja nisam mogao da idem po svog sina.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: S kim ste razgovarali...

SUDIJA ORIE: Dajte da pokušamo ovo da razjasnimo. Da li procesne stranke na isti način shvataju vreme kada je završen rat, ako je uopšte bilo rata?

TUŽILAC DI FAZIO: Ono što je važno je kako ovaj svedoka na to gleda.

SUDIJA ORIE: Pa viste ga pitali a svedok je rekao „ne, ne. Pre nego što se rat završio ja nisam mogao da idem po svog sina“, a vi ste prešli na sledeće pitanje, tako da Pretresno veće još uvek ne zna kada je on to išao. Pitaćemo svedoka. Svedoče, vi ste rekli „pre nego što je rat završen“. A koliko je vremena prošlo do završetka rata, od momenta kada je vaš sin otiašao 10. jula? Gospodine Krasniqi hoćete molim vas da odgovorite na ovo pitanje?

SVEDOK DED KRASNIQI: Pa to je bilo nakon rata. Mesec ili dva nakon rata stvari su se malo smirile, a sam ja počeo da se raspitujem kod ljudi da li su videli mog sina.

SUDIJA ORIE: Dobro. Vi ste rekli „posle rata“. Kad je rat prestao? Da li je to bilo tog istog leta 1998. godine? Da li je to bilo tokom zime, koja je usledila ili leta nakon toga? Recite nam po vašem mišljenju kada je rat završio?

SVEDOK DED KRASNIQI: To je bilo 2000. godine, kada sam počeo da ga tražim.

SUDIJA ORIE: Dakle, to je dve godine nakon što je vaš sin otiašao od kuće. Jesam li ja to dobro razumeo?

SVEDOK DED KRASNIQI: Da.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite gospodine Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Zbog čega ste čekali dve godine?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Nisam znao kuda da se zaputim da ga tražim.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Pošli ste u Jablanicu/Jabllanicë. Da li znate imena ljudi sa kojim ste razgovarali u Jablanici/Jabllanicë?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Kako se zove čovek ili ljudi sa kojim ste razgovarali u Jablanici/Jabllanicë?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Razgovarao sam sa Hamez Ukshinijem iz Jablanice/Jabllanicë. Uglavnom sam s njim razgovarao, ali bila je tamo još jedna osoba, Abdul Zeneli, ali on nije mogao ništa da mi kaže.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: A ko je bio Hamez Ukshini?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Znao sam ga od ranije. Poznavao sam i njegovog oca i zato sam otisao k njemu da se raspitam, ako bilo šta zna o mom sinu. Ali on mi ništa nije rekao. Nije mi dao nikakve informacije. On je rekao da to ime nije postojalo u Jablanici/Jabllanicë. Ono nije bilo tu. „To je ime koje ja ne znam.“

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li je on znao za druga imena... koja su postojala u Jablanici/Jabllanicë? Da li je znao za druga imena?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da. On je znao druga imena, jer je rekao „ja ću pogledati u svesci“. I onda mi je rekao da to ime nije zabeleženo. „On nikada ovde nije bio.“

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. To me upravo interesuje. Kada ste vi bili sa njim, da li je on pregledao neki dokument, da li je tu tražio imena, po onome što ste vi mogli da vidite? To bih voleo da znam.

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Ne, ne.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: A kakvu je svesku imao? Da li su se u njoj nalazila neka imena?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: On je samo razgovarao sa mnom.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: A da li ste vi videli da je on gledao u neku svesku dok ste vi s njim razgovarali?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Ne, on nije imao nikakvu svesku pred sobom.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: A da li je rekao da će pogledati u neku svesku i da je to sve što vi znate.

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. A ovaj gospodin Hamez Ukshini, da li je on bio pripadnik OVK?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li znate da li je on bio na nekom položaju u OVK? Da li je on bio neko zvanično lice, ili je imao neku konkretnu funkciju u OVK?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da, imao je.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li možete da nam kažete više o tome, koji je bio njegov položaj? Šta je on radio?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Kako je on meni rekao u svojoj kući, rekao je „ja ovde radim u klinici, s hranom i dolascima i odlascima iz naše vojske. A ime tvog sina ne nalazi se ni na jednom spisku ovde. „To je bilo poslednji put da sam ga video ili razgovarao s njim. Nikad ga više nakon toga nisam video.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Da li ste nastavili svoje napore...

SUDIJA ORIE: Samo da vas prekinem. Hteo bih da postavim jedno pitanje, da se nešto razjasni. Svedoče, kada je on govorio o spisku, da li vam je objasnio o kakvim spiskovima je

reč? Da li je to bio spisak pripadnika OVK, ili je to bio spisak pacijenata ili pak seljana? Hoćete li to da nam kažete?

SVEDOK DED KRASNIQI: On je imao spisak pripadnika OVK koji su dolazili i odlazili u raznim pravcima.

SUDIJA ORIE: Hvala. Izvolite nastavite gospodine Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Svedoče, nakon ovog pokušaja, da li ste činili još neke pokušaje da saznate nešto o svom sinu?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Koji ste sledeći korak preduzeli?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Znao sam jednog drugog komandanta OVK. Pokušao sam da dođem do njega ali bilo je to vrlo teško. Policajci su mi pomogli da s njim stupim u kontakt. Ja sam se s njim sreo u Klini/Klinë. Čekao sam da izade iz hotela i policajac mi je rekao „Sačekaj, on izlazi“. I ja sam zajedno s njim otišao. Mi smo se pozdravili. Popeli smo se u njegovu kancelariju na drugom spratu.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala vam. Zastanite tu na trenutak. Rekli ste da ste poznавали nekog drugog komandanta OVK. Kako se zvao taj gospodin?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: On se zove Alush Agushi, nadimak Pipi.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Koliko dugo ste poznавали Alush Agushija, zvanog Pipi?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Kada sam izašao iz zatvora 1994. u junu, on je došao mojog kući zajedno sa bratom moje žene.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Dakle vi ste poznавали tog čoveka niz godina?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li ste ga poznавали pre 1994. godine?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li ste ga videli od trenutka kada ste se s njim upoznali, kada je došao 1994. godine zajedno sa bratom vaše žene?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Ne nikad ga nisam video pre toga.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Vi ste se videli s njim kada je došao s bratom vaše žene. Nakon toga, da li ste ga ponovo videli osim tom prilikom u Klini/Klinë, drugim rečima u periodu između ta dva događaja?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Kada ste ga videli u Klini/Klinë, kada ste se raspitivali za svog sina, da li ste imali problema da ga prepozname? Da li ste znali ko je on?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da, da. Prepoznao sam ga, jer mi smo se sretali na sahranama mučenika, onih koji su poginuli u borbi. Tu smo se pozdravljali. Došli smo da odamo počast tim ljudima. Videli smo se, ali nismo imali priliku da razgovaramo.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Dakle vi ste se s njim upoznali 1994. godine kada je došao u vašu kuću s bratom vaše žene. Viđali ste ga na sahranama i tom prilikom u Klini/Klinë. Je li to tačno?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Hvala vam. Recite nam sada kako su se stvari razvijale u Klini/Klinë sa gospodinom Agushijem? Šta ste vi njemu rekli i šta je on vama rekao?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Kada smo otišli na drugi sprat, seli smo i počeli smo da razgovaramo. Pitao sam ga da li zna ko sam ja. Rekao je ne. Ja sam se nasmešio i rekao sam „da li se sećaš da si došao da me posetiš 1994. godine kada sam izašao iz zatvora“. I on se setio. Rekao sam mu da sam došao da tražim svog sina, jer sam čuo od njegovih saboraca, drugih vojnika da je on bio u Jablanica/Jabllanicë s njima. On je rekao „sačekaj trenutak“ i prešao je u drugu kancelariju, uzeo je komad papira i počeo da vodi beleške. Ja sam mu detaljno objasnio šta sam znao, a on mi je rekao da će me za dve nedelje obavestiti. Ja sam rekao da je u redu i ako me obavesti i za mesec dana. Tu se naš razgovor završio. Ja sam otišao kući. Čekao sam dugo, ali nisam dobio nikakav odgovor. Ponovo sam probao da ga kontaktiram, ali su mi neki prijatelji rekli da su njega prebacili u Priština/Prishtinë. Bio sam sâm kod kuće i bilo mi je vrlo teško da putujem u Priština/Prishtinë u to vreme. Otišao sam. Pokazali su mi gde su bile kasarne naše vojske. Tu na ulazu bili su neki vojnici. Ja sam im se javio. Rekao sam svoje ime i prezime. Pitali su me „Šta hoćeš?“ a ja sam rekao da hoću da se sastanem sa komandantom. Naveo sam im svoje podatke. Takođe sam pomenuo nadimak Ramusha Haradinaja, kao i nadimak Alusha Agushija, Pipi. Rekli su mi da moram da čekam, jer su oni na sastanku. Čekao sam prilično dugo. Nisam sa sobom imao sat ali sam primetio da je bilo jako kasno. Promenila se straža. Oni su obično stražarili nekoliko sati i onda se smenjivala straža. Morao sam da novoj straži ponovo sve iz početka ispričam. Šta čekam, zasto sam tu i onda je jedan od njih otrčao u jednu zgradu u blizini i rekao mi da sačekam. Čekao sam prilično dugo. On se vratio i rekao „Moraš da se vratиш kući i nemoj se ovamo vraćati nikada više, jer ovde nema komandanta“. Ali ja sam mu rekao da je meni rečeno da su oni na sastanku. On je rekao „idi, idi kući“. Nisam pitao za njega ali kada sam bio na sahrani nećaka Ramusha Haradinaja . . . odnosno tačnije sahranama mojih nećaka, a Ramush Haradinaj je bio prisutan, nismo se pozdravili.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Kad sve saberemo, rezultat je bio da vi nikada niste dobili nikakve informacije iz Prištine/Prishtinë ili kasarne o svom sinu. Je li to tačno?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li znate selo Bardosan/Bardhasan?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, kao što znate Pretresno veče je dobilo izjave svedoka i takođe sve što se čini da je novo. Mogu li da skrenem vašu pažnju na izjavu svedoka, paragraf 15, u četvrtom redu se nalaze informacije koje se čine relevantnim.

TUŽILAC DI FAZIO: Da.

SUDIJA ORIE: A to se do sada nije pojavilo u iskazu svedoka, a čini se da vi prelazite na drugu temu. Zato se pitam, da li se tokom pripremnog sastanka promenila situacija, o kojoj bi Pretresno veće trebalo da bude obavešteno, ili vi još uvek očekujete da će svedok u svom iskazu dati taj detalj koji bi pomagao Pretresnom veću da bolje shvati ukupnost svedočenja ovog svedoka. Ako ćete doći do toga kasnije, to je u redu. Ali činilo se da vi prelazite na drugu temu.

TUŽILAC DI FAZIO: Ne časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: Beleške koje vi imate predstavljaju sve što ja znam.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: On to nije pomenuo.

ADVOKAT EMMERSON: Gospodin Di Fazio može da vodi svedoka kroz ovo.

SUDIJA ORIE: Vi ste već prešli na Bardosan/Bardhasan, znači na neke druge osobe. Bolje da ovo završimo.

TUŽILAC DI FAZIO: U redu časni Sude.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Gospodine Krasniqi, kada ste otišli u Klinu/Klinë u policijsku stanicu i sreli se s tim čovekom, koji se zove Alush Agushi, zvani Pipi i kada je on zabeležio sve detalje o vašem sinu i rekao da će vam se javiti, da li je on pomenuo da je vaš sin bio s njim sve do prve srpske ofanzive u septembru? Da li je gospodin Agushi rekao bilo šta u vezi s tim?

ADVOKAT TROOP: Mogu li ja da prekinem?

SUDIJA ORIE: Ne. Da prvo sačekamo odgovor svedoka, osim ako se prigovor ne odnosi na pitanje.

ADVOKAT TROOP: Odnosi se na pitanje. Gospodin Di Fazio nije pročitao niti koristio istu formulaciju iz izjave svedoka i ako će da vodi molim da tačno pročita reči ...

SUDIJA ORIE: Dozvolite...

ADVOKAT TROOP: ... jer postoji razlika. On je rekao „srpska ofanziva“ umesto „prva ofanziva“.

TUŽILAC DI FAZIO: Srpska ofanziva u septembru 1998. godine.

SUDIJA ORIE: Ne, mislim da ...

TUŽILAC DI FAZIO: Izvinite, „prva ofanziva 1998 godine“.

SUDIJA ORIE: Dajte da to pojasnimo svedoku. Da li je gospodin Agushi išta rekao o tome da je vaš sin bio s njim sve do ofanzive u septembru?

SVEDOK DED KRASNIQI - ODGOVOR: Da, rekao mi je istog dana kada je beležio te podatke „on je bio s nama. Opkolila nas je srpska vojska i ja sam rekao svojim vojnicima da idu u bilo kom pravcu, kuda misle da je ispravno“.

SUDIJA ORIE: Da. Kada je rekao „bio je s nama“ da li je rekao koliko dugo?

SVEDOK DED KRASNIQI: Sve do kraja septembra. Tako mi je rekao.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite gospodine Di Fazio. U stvari gledam na sat.

TUŽILAC DI FAZIO: Mislim da je isteklo vreme. Imam jednu manju temu i sutra ću završiti glavno ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Shvatam. Moramo da završimo s radom za danas. Molim vas da se vratite sutra ujutru 25. maja u jednu drugu sudnicu, sudnicu I. Želim da vas uputim da ni sa kim ne razgovarate o vašem svedočenju, bez obzira da li je reč o svedočenju koje ste već dali danas ili tek treba da date sutra. Da li vam je to jasno?

SVEDOK DED KRASNIQI: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodo poslužitelj, molim vas da ispratite svedoka iz sudnice.

(*svedok napušta sudnicu*)

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, da li je tačno da još nismo dobili izjavu za sledećeg svedoka?

TUŽILAC DI FAZIO: Gospodin Re će se time pozabaviti ... ali mogu da pitam referenta za predmet časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ako nismo onda bismo želeli da to dobijemo što je pre moguće.

(*Tužilaštvo se savetuje*)

TUŽILAC DI FAZIO: Mislim da je to poslato jutros.

SUDIJA ORIE: Jutros. Onda sam ja propustio da je vidim.

TUŽILAC DI FAZIO: Da, jutros je dostavljeno. Trebalo bi da je imate, ako je moja informacija tačna. Mogu to da proverim sa našim referentom za predmet.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Završavamo s radom za danas. Nastavljam sutra u devet časova u sudnici broj 1.

Sednica je završena u 13.46 h.

Nastavlja se u petak, 25. maja 2007. godine, u 09.00 h.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje